

Podziękowania Wójta Gminy Niedzwica Duża za organizację i udział w Dożynkach Gminnych

Szanowni Państwo,

Dożynki są pięknym staropolskim obrzędem wieńczącym coroczny trud rolników. Tegoroczne Święto Plonów w Gminie Niedzwica Duża odbyło się 18 sierpnia 2024 roku.

Wspólne Święto zgromadziło rzeszę gości i uczestników. Szczególne podziękowania składam Wam – Szanowni Mieszkańcy za udział w uroczystościach dożynkowych. Dziękuję wszystkim Gościom i Uczestnikom za zaszczytowanie nas swoją obecnością w tym ważnym dla nas dniu i współtworzenie dożynkowego klimatu.

Dożynki nie mogłyby się odbyć bez wsparcia i intensywnych wielotygodniowych przygotowań i pracy wielu osób. Podziękowania za wsparcie organizacyjne składam pracownikom i wolontariuszom Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej, sołtysom i radom sołeckim z terenu gminy, radnym gminy, tegorocznym starostom dożynek – pani Agnieszce Baran i panu Damianowi Zarajczykowi, zaangażowanym w kultywowanie pięknej tradycji wicia wieńców dożynkowych kołom gospodyń wiejskich oraz pocztom sztandarowym Ochotniczych Straży Pożarnych. Dziękuję za pełną gotowość, poświęcony czas, pracę i techniczną organizację tego wyjątkowego wydarzenia.

Za dopełnienie naszego gminnego święta i odprawienie uroczystej Mszy Świętej dziękczynnej za plony i w intencji rolników dziękuję ks. Markowi Hawrylakowi – Proboszczowi Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Niedzwicy Dużej.

Słowa uznania i serdeczne gratulacje składam zwycięzcom w konkursie na najpiękniejszy wieniec dożynkowy – w kategorii wieńców tradycyjnych – Kołu Gospodyń Wiejskich „Niedzwiczanki” z Niedzwicy Dużej, w kategorii wieńców współczesnych – Kołu Gospodyń Wiejskich „Nasza Krężnica” z Krężnicy Jarej.

Za uświetnienie swoimi występami wspólnego Święta Plonów dziękuję artystom z terenu gminy

– zespołom: „Krajka”, „Swojacy”, „Biesiada”, „Prosto z Pola”, Orkiestrze Dętej OSP Niedzwica Duża, zespołom tanecznym – Studio Tańca Balans, Balans Modern. Dzięki Waszemu wsparciu zaoferowano wszystkim atrakcyjny i pełen wrażeń program artystyczny.

Serdecznie dziękuję Sponsorom Dożynek Gminy Niedzwica Duża 2024. Państwa wsparcie w dużej mierze pomogło naszej gminie w organizacji tej wspaniałej uroczystości.

Sponsorzy:

- Totalizator Sportowy
- Bank Spółdzielczy w Niedzwicy Dużej
- Ekoland Kraśnik
- Hotel i Restauracja „Impressa”
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”
- Próch-Trans Krzysztof Próchnicki Niedzwica Duża
- Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Zygmunta Chmielewskiego
- M-AN Niedzwica Duża
- Alfa-Bet
- Brukdom
- Piekarnia i Cukiernia Mielnik Niedzwica Duża
- Izabela Bednarczyk
- Marzena i Stanisław Dudowie
- Marek Szuster
- Koło Gospodyń Wiejskich ze Strzeszkowic

Wszystkim tym, którzy choćby w najmniejszym stopniu przyczynili się do upiększenia tegorocznego Święta Plonów składam najserdeczniejsze podziękowania.

*Wójt Gminy Niedzwica Duża
Bartosz Dąbrowski*

Informacje wstępne

1. Wydanie internetowe biuletynu jest do pobrania na stronie internetowej Urzędu Gminy Niedzwica Duża oraz Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej.

2. Polub naszą stronę na Facebooku! Osoby chcące być na bieżąco informowane o aktualnych wydarzeniach dotyczących naszej gminy zapraszamy do dołączenia do grona osób śledzących profil Gminy Niedzwica Duża na Facebooku:
www.facebook.com/GminaNiedzwicaDuza/

Dożynki Wojewódzkie 2024

W niedzielę 8 września w Radawcu odbyło się Wojewódzkie Święto Plonów. Gminę Niedrzwica Duża z przepięknymi wieńcami dożynkowymi reprezentowali zwycięzcy tegorocznych Dożynek Gminnych – Koło Gospodyń Wiejskich „Niedrzwiczanki” z Niedrzwicy Dużej w kategorii wieńców tradycyjnych oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Nasza Krężnica” z Krężnicy Jarej w kategorii wieńców współczesnych.

Wydarzenie rozpoczęło korowodem dożynkowym, poprowadzonym przez zespoły z naszej gminy: "Prosto z pola" oraz "Swojacy". Następnie gospodarze Dożynek: dr inż. Sylwia Pisarek Piotrowska – Starosta Lubelski i Jarosław Stawiarski – Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Starostowie Dożynek - Wioleta Madej i Mariusz Kukielka, witali delegacje dożynkowe z poszczególnych gmin Powiatu Lubelskiego oraz Województwa Lubelskiego. Po mszy dziękczynnej za zebrane plony i przemówieniach zaproszonych gości, nadszedł czas na część artystyczną. Z krótkim koncertem utworów ludowych miał okazję wystąpić zespół "Prosto z pola". Swoje stoisko z potrawami regionalnymi wystawiły organizacje: Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych z Czółen, Koło Gospodyń Wiejskich „Niedrzwiczanki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Nasza Krężnica” oraz Koło Gospodyń Wiejskich ze Strzeszkowic.

Miło nam poinformować, że w tegorocznym powiatowym konkursie wieńców dożynkowych 3 miejsce zajęło Koło Gospodyń Wiejskich KGW "Nasza Krężnica".

Podczas uroczystości nagrodzeni zostali również laureaci konkursu na „Najpiękniejszą Posesję Powiatu Lubelskiego”. Celem organizowanego tradycyjnie od wielu lat konkursu jest poprawa wyglądu i estetyki zagospodarowania ogrodów i zagród na terenie gmin Powiatu Lubelskiego, promocja pomysłowości oraz rozwiązań dekoracyjnych mających wpływ na podnie-

sienie estetyki posesji, a także propagowanie działań proekologicznych na terenie poszczególnych miejscowości. Z przyjemnością informujemy, że w konkursie w kategorii Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, II miejsce zajęli mieszkańcy naszej gminy – państwo Magdalena i Dariusz Król z Niedrzwicy Dużej. Serdecznie gratulujemy!

fot. Powiat Lubelski - Starostwo Powiatowe w Lublinie

Magdalena Niewiarowska – nowa Sekretarz Gminy Niedrzwica Duża

Mamy przyjemność poinformować, że w dniu 1 sierpnia 2024 roku, pani Magdalena Niewiarowska rozpoczęła pracę na stanowisku Sekretarza Gminy Niedrzwica Duża. Do jej obowiązków należy zapewnienie właściwej organizacji pracy urzędu oraz realizowanie polityki zarządzania zasobami ludzkimi.

Pani Sekretarz posiada bogate doświadczenie oraz szeroką wiedzę w zakresie administracji publicznej - od 2003 roku związana była z Urzędem Miasta Lublin. Doświadczenie zdobyła pracując w różnych komórkach organizacyjnych Urzędu Miasta Lublin, zaczynając od Biura Rady Miasta, poprzez Wydział Organizacji Urzędu, Wydział Projektów Nieinwestycyjnych, aż po Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, gdzie początkowo pełniła funkcję Zastępcy, a następnie Dyrektora Biura.

Pani Magdalena jest osobą odpowiedzialną, rzetelną, życzliwą, a ponadto otwartą i komunikatywną. Na co dzień mieszkanka gminy Wólka. Prywatnie mama 16-letniego Stanisława. Uwielbia podróże, książki, taniec i śpiew. Preferuje aktywne spędzanie wolnego czasu.

#NaRatunekPowódź – zbiórka rzeczowa dla ofiar powodzi

Gmina Niedzwica Duża oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej we współpracy z Lubelskim Oddziałem Polskiego Czerwonego Krzyża zorganizowali zbiórkę rzeczową dla ofiar powodzi. Pierwsza część zebranych rzeczy została przewieziona do siedziby PCK w dniu 20 września 2024 roku. Kolejna trafiła do oddziału 27 września br.

Wśród zebranych produktów znalazły się: woda, żywność, środki czystości i artykuły higieniczne, karma dla zwierząt, a także sprzęt potrzebny do porządkowania zalanych terenów.

Serdecznie dziękujemy wszystkim darczyńcom za rzeczy przekazane dla powodzian. Zbiórkę wsparli mieszkańcy gminy Niedzwica Duża, Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedzwicy Dużej, Szkoła Podstawowa w Niedzwicy Dużej, Szkoła Podstawowa w Strzeszkowicach, Przedszkole w Niedzwicy Dużej, Sklepy

GS „Samopomoc Chłopska”, Bank Spółdzielczy w Niedzwicy Dużej, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Spokojna Przystań”, Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Czólnach, OSP Czólna.

Za pomoc w transporcie dziękujemy OSP KSRG (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy) Niedzwica Duża.

Jednostki OSP z terenu gminy Niedzwica Duża bogatsze o nowy sprzęt

W dniu 13 sierpnia 2024 roku, Bartosz Dąbrowski - Wójt Gminy Niedzwica Duża uczestniczył w uroczystej zbiórce z okazji przekazania sprzętu pożarniczego dla jednostek OSP i PSP z terenu woj. lubelskiego, która odbyła się na terenie Ośrodka Szkolenia Komendy Wojewódzkiej PSP w Lublinie.

Podczas zbiórki 3 jednostki z terenu naszej gminy: OSP KSRG Niedzwica Duża, OSP KSRG Niedzwica Kościelna oraz OSP Strzeszkowice Duże otrzymały motopompy HONDA wraz z osprzętem. Przekazania sprzętu dokonał Jarosław Stawiarski – Marszałek Województwa Lubelskiego wraz z Andrzejem Majem - Wicewojewodą Lubelskim w asyście bryg. Rafała Goliszka - Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP.

Koszt jednostkowy urządzenia wraz z kompletem wyposażenia wyniósł 7 496.64 zł.

Sprzęt został zakupiony w ramach projektu „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych” – realizowanego w ramach

programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 – 2027 w ramach Priorytetu Środowiskowego – Ochrona zasobów środowiska i klimatu.

Całkowita wartość projektu wyniosła 130 612 910 zł. Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - 107 477 640 zł.

OCZYSZCZANIE I ODKAŻANIE STUDNI KOPANEJ:

Po wybraniu wody ze studni trzeba oczyścić dno ze szlamu i wszelkich nieczystości, wybrać kilkudziesięcio-centymetrową warstwę piasku i wypełnić je warstwą przemytego żwiru lub gruboziarnistego piasku o grubości ok. 10 cm, oczyścić cembrowinę oraz zabetonować ubytki i szpary. Przed przystąpieniem do dezynfekcji należy zmierzyć za pomocą tyczki lub ciężarka na sznurku głębokość wody w studni. Na każdy metr głębokości wody odmierzamy ilość wapna chlorowanego wg zasad podanych w tabelce.

ŚREDNICA STUDNI W CM	POTRZEBNA ILOŚĆ WAPNA CHLOROWANEGO NA KAŻDY METR GŁĘBOKOŚCI WODY	ILOŚĆ MONOCHLORAMINY NA KAŻDY METR GŁĘBOKOŚCI WODY
80	150 g - 1 szklanka	165 g
90	200 g - 1 szklanka i ćwierć	220 g
100	250 g - półtorej szklanki	270 g
120	350 g - 2 szklanki i ćwierć	380 g

W przypadku stosowania roztworu podchlorynu sodu należy odmierzyć szklankę takiej samej objętości jak dla wapna chlorowanego lub dawki wymienione w tabelce w gramach dwukrotnie zwiększyć.

Aby prawidłowo przeprowadzić dezynfekcję, należy:

- do wiadra z wodą dodać dwie płaskie łyżeczki od herbaty któregoś z wymienionych środków dezynfekcyjnych i wyszorować tym cembrowinę,
- po ponownym napełnieniu studni wodą, rozmieszać w wiadrze z niewielką ilością wody odmierzoną według tabeli ilość środka dezynfekcyjnego, dopełnić wiadro wodą, zmieszać, po czym całą zawartość wlać do studni,
- wodę w studni zamieszać tyczką lub przez nabieranie wiadrem czerpanym i wlewanie z powrotem,
- po 24 godzinach wybierać wodę aż do zaniku zapachu chloru.

Uwaga: Środki dezynfekcyjne należy przechowywać w suchym i ciemnym pomieszczeniu w naczyniu drewnianym lub szklanym.

ODKAŻANIE STUDZIEN WIERCONYCH I ABISYŃSKICH

W przypadku studni wierconej wymieszanie roztworu odkażającego następuje duże trudności. Dlatego w wyjątkowych wypadkach odkaża się je wprowadzając roztwór dezynfekcyjny za pomocą specjalnej pompy. Zazwyczaj w przypadku zanieczyszczenia studni dokładnie się ją przepłukuje przez długotrwałe pompowanie.

ODKAŻANIE WEWNĘTRZNEJ CZĘŚCI POMPY ABISYŃSKIEJ

Przeprowadza się je w następujący sposób: 4 gramy wapna chlorowanego (1 czubata łyżeczka) albo 7 ml roztworu podchlorynu sodu (1,5 łyżeczki) rozpuścić w dwóch wiadrach wody. Zdjąć kolumnkę studni, nalać do rury przygotowany roztwór, nałożyć kolumnkę i pompować aż do ukazania się wody w wylocie pompy; pozostawić na 24 godziny, następnie pompować aż do zaniku zapachu chloru w wodzie.

Po wykonaniu czyszczenia i odkażania studni wodę powinna zbadać najbliższa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna, która wyda orzeczenie, czy woda może być używana do picia i potrzeb gospodarczych.

ODKAŻANIE WODY

Każdą niepewną wodę przeznaczoną do picia należy odkażać. Dzięki zniszczeniu bakterii, a w szczególności zarazków chorób zakaźnych przewodu pokarmowego, staje się ona bezpieczna dla zdrowia. Odkażanie wody można przeprowadzić różnymi środkami i sposobami:

- najprostszym i dobrym sposobem odkażania wody jest jej przegotowanie, doprowadzenie do wrzenia i gotowanie jej ok. 10 minut w sposób tradycyjny, gdyż czajniki elektryczne zagotowują wodę zbyt krótko;
- można również dezynfekować wodę za pomocą specjalnych preparatów i pastylek pod różnymi nazwami, przeprowadzając ten zabieg ściśle według przepisów załączonych do tych preparatów.

UWAGA: Odkażanie nie usuwa zanieczyszczeń chemicznych.

Informacja opracowana w WSSE Lublin w oparciu o opracowanie dr I. Chabło

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie dotycząca indywidualnych ujęć wody (studni)

W sezonie letnim zaopatrzenie ludzi w wodę podlega kilku zasadniczym czynnikom, a jednym z nich są dynamiczne zjawiska pogodowe, coraz dotkliwsze w ostatnich latach, którym towarzyszą m. in. ulewne deszcze. Deszcze mogą prowadzić do obszarowych podtopień i zalań ujęć wody. Płynąca woda może nieść nie tylko zanieczyszczenia powierzchniowe, głównie z pól, ale również zawartość szamb, nielegalnych wysypisk śmieci czy zanieczyszczenia z cementarzy. Zalania ujęć oraz przerwanie ciągłości instalacji wodociągowych w czasie podtopień mogą być źródłem zanieczyszczeń, mogących wykazywać zmiany w jakości dostarczanej wody, a w konsekwencji mogą mieć negatywne działanie zdrowotne dla konsumentów.

W przeciwieństwie do wody pochodzącej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w przypadku prywatnych ujęć woda nie podlega stałemu monitorowaniu pod względem jakości i bezpieczeństwa dla zdrowia. To właściciel studni jest zobowiązany, by zadbać o odpowiednią jakość wody, z której korzysta.

W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych takich jak podtopienia i zalania własnych ujęć wody należy przeprowadzić procesy czyszczenia oraz dezynfekcji studni. Istnieje szereg różnych sposobów na skuteczną dezynfekcję wody. Rodzaj zastosowanego procesu bądź technologii jest w dużej mierze uzależniony od warunków panujących w danym gospodarstwie domowym oraz możliwości technicznych. Najczęściej stosowaną metodą dezynfekcji w gospodarstwach domowych jest chlorowanie wody. W tej metodzie do wody dodaje się chlor w formie gazowej, podchloryn sodu lub na przykład podchloryn wapnia. Dozowanie preparatów musi być ściśle przestrzegane i zgodne z opisem producenta oraz instrukcją zastosowania. Plusem zastosowania tego typu dezynfekcji chemicznej jest możliwość odkażenia nie tylko wody w samej studni, ale także całej instalacji. Po wykonaniu czyszczenia i odkażenia studni, woda z niej powinna być zbadana w celu sprawdzenia czy odpowiada wymaganiom sanitarnym.

Oświatowe refleksje

Początek nowego roku szkolnego przyniósł w gminie Niedzwica Duża znaczne zmiany w bazie lokalowej gminnej oświaty. Pod koniec wakacji dokonano otwarcia wyremontowanego budynku przedszkola w Niedzwicy Kościelnej.

Obiekt powstały w 1971 roku wymagał całkowitej przebudowy i dostosowania do współczesnych warunków. Tak potrzebna i wyczekiwana od lat inwestycja była możliwa dzięki staraniom władz samorządowych poprzedniej kadencji na czele z wójtem Ryszardem Golcem. Rozpoczęcie inwestycji poprzedziły długie miesiące przygotowań, m. in. konieczność uregulowania własności prawnej budynku i przejęcia go w całości na rzecz gminy Niedzwica Duża. Umożliwiło to sporządzenie projektu technicznego przebudowy wyłącznie dla potrzeb przedszkola w celu jego dalszego rozwoju.

Kompleksowa modernizacja przedszkola polegała na wykonaniu izolacji budynku, elewacji zewnętrznej, wymianie pokrycia dachowego, stworzeniu nowoczesnej kotłowni, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej. Powstały funkcjonalne sale dla dzieci, pomieszczenia dla kadry i obsługi, w tym nowoczesna kuchnia. Placówkę dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami m.in. poprzez budowę windy zewnętrznej.

Inwestycja została zrealizowana przy wsparciu Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 5 783 973,73 zł. Dodatkowo na zakup nowoczesnego

wyposażenia do przedszkola przeznaczono kwotę w wysokości 135 490,39 zł ze wsparciem ówczesnego Ministerstwa Edukacji i Nauki. Prace modernizacyjne rozpoczęto wiosną ubiegłego roku, a zakończono w marcu 2024 r. Po otrzymaniu stosownych pozwoleń budynek w dniu 22 kwietnia 2024 r. został oddany do użytku i czekał na rozpoczęcie eksploatacji.

Jako radna jestem przekonana, że zmodernizowany budynek przedszkola przez szereg kolejnych lat będzie służył lokalnej społeczności, będąc jedną z wielu wizytówek oświatowych gminy.

*Z poważaniem
Radna Magdalena Kosidło*

Nieodpłatna pomoc prawna

Na terenie Powiatu Lubelskiego jest utworzonych 7 głównych punktów ze zmiennymi adresami stanowiącymi mobilne miejsca udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Są to:

- Punkt Nr 1 w m. Wysokie punkty mobilne w miejscowościach Krzczonów, Zakrzew;
- Punkt Nr 2 w m. Głusk punkty mobilne w miejscowościach Bychawa, Strzyżewice;
- Punkt Nr 3 w m. Konopnica punkty mobilne w miejscowościach Jabłonna, Wojciechów;
- Punkt Nr 4 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublinie punkty mobilne w Filiach Powiatowego Urzędu Pracy w miejscowościach Bełżyce i Bychawa;
- Punkt Nr 5 w m. Jastków punkt mobilny w miejscowości Garbów;
- Punkt Nr 6 w m. Niemce punkt mobilny w miejscowości Wólka;
- Punkt Nr 7 w m. Bełżyce punkty mobilne w miejscowościach Niedrzwica Duża, Borzechów.

Prowadzenie Punktów Nr 1, 2, 3, 4 powierzono organizacji pozarządowej, natomiast prowadzenie Punktów Nr 5, 6, 7 adwokatom oraz radcom prawnym. Wszystkie punkty usytuowane są w lokalach gminnych, tym samym informacje o szczegółowym ich umieszczeniu można uzyskać w poszczególnych gminach oraz Powiatowym Urzędzie Pracy. Osoby chcące skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, którym ta pomoc przysługuje, mogą ją uzyskać w każdym przedstawionym punkcie niezależnie od swojego miejsca zamieszkania.

Na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości znajdują się wszystkie niezbędne informacje związane z nieodpłatną pomocą prawną:

<http://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/>.

Zapisów na porady można dokonywać telefonicznie pod nr telefonu (81) 528 67 14, mailowo na adres e-mail: pomoc.prawna@powiat.lublin.pl oraz osobiście stawiając się w Starostwie Powiatowym w Lublinie (ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin).

Poniżej publikujemy aktualny harmonogram udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2024	Punkt 1 Wysokie Organizacja pozarządowa Nieodpłatna Pomoc Prawna	Punkt 2 Głusk Organizacja pozarządowa Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie	Punkt 3 Konopnica Organizacja pozarządowa Nieodpłatna Pomoc Prawna	Punkt 4 PUP Lublin Organizacja pozarządowa Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie	Punkt 5 Jastków Adwokat Nieodpłatna Pomoc Prawna	Punkt 6 Niemce Adwokat Nieodpłatna Pomoc Prawna	Punkt 7 Bełżyce Radca Prawny Nieodpłatna Pomoc Prawna
Poniedziałek	Wysokie 10.00 - 14.00 Urząd Gminy Wysokie ul. Nowa 1	Bychawa 11.00 - 15.00 Urząd Miejski w Bychawie ul. Piłsudskiego 22	Konopnica 10.00 - 14.00 Urząd Gminy w Konopnicy Kozubszczyzna 127 B	Lublin 9.00 – 13.00 Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie ul. Mełgiewska 11 c	Jastków 13.00 - 17.00 Panieńszczyzna ul. Legionistów 4	Niemce 12.00 - 16.00 Urząd Gminy Niemce ul. Lubelska 121	Borzechów 10.00 - 14.00 Urząd Gminy Borzechów Borzechów 1
Wtorek	Zakrzew 7.30 – 11.30 Urząd Gminy Zakrzew Zakrzew 26	Bychawa 13.00 - 17.00 Urząd Miejski w Bychawie ul. Piłsudskiego 22	Konopnica 10.00 - 14.00 Urząd Gminy Konopnica Kozubszczyzna 127 B	Bychawa 8.00 – 12.00 Filia Powiatowego Urzędu Pracy ul. Mickiewicza 11	Garbów 14.00 - 18.00 Gminna Biblioteka Publiczna w Garbowie Krakowskie Przedmieście 54	Niemce 8.00 - 12.00 Urząd Gminy Niemce ul. Lubelska 121	Bełżyce 9.00 - 13.00 Centrum Usług Społecznych ul. Fabryczna 2B
Środa	Wysokie 12.00 - 16.00 Urząd Gminy Wysokie ul. Nowa 1	Głusk 10.00 - 14.00 Urząd Gminy Głusk ul. Rynek 1	Wojciechów 10.00 - 14.00 Urząd Gminy Wojciechów Wojciechów 5	Lublin 9.00 – 13.00 Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie ul. Mełgiewska 11 c	Jastków 10.00 - 14.00 Panieńszczyzna ul. Legionistów 4	Niemce 8.00 - 12.00 Urząd Gminy Niemce ul. Lubelska 121	Niedrzwica Duża 10.00 - 14.00 Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji ul. Kolejowa 6
Czwartek	Zakrzew 7.30- 11.30 Urząd Gminy Zakrzew Zakrzew 26	Strzyżewice 11.00 - 15.00 Urząd Gminy Strzyżewice Strzyżewice 109	Jabłonna 10.00 - 14.00 Świetlica środowniskowa przy OSP Jabłonna Majątek 110 D	Lublin 9.00 – 13.00 Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie ul. Mełgiewska 11 c	Garbów 8.00 - 12.00 Gminna Biblioteka Publiczna w Garbowie Krakowskie Przedmieście 54	Wólka 7.30 - 11.30 Urząd Gminy Wólka Jakubowice Murowane 8	Niedrzwica Duża 10.00 - 14.00 Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji ul. Kolejowa 6
Piątek	Krzczonów 8.00 - 12.00 Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie	Strzyżewice 7.30 – 11.30 Urząd Gminy Strzyżewice Strzyżewice 109	Jabłonna 10.00 - 14.00 Świetlica środowniskowa przy OSP Jabłonna Majątek 110 D	Bełżyce 7.30 – 11.30 Filia Powiatowego Urzędu Pracy ul. Lubelska 8	Jastków 10.00 - 14.00 Panieńszczyzna ul. Legionistów 4	Wólka 14.30 - 18.30 Urząd Gminy Wólka Jakubowice Murowane 8	Bełżyce 9.00 - 13.00 Centrum Usług Społecznych ul. Fabryczna 2B

Wybory do Młodzieżowej Rady Gminy Niedzwica Duża X kadencji

Wkrótce poznamy nowo wybranych radnych Młodzieżowej Rady Gminy X kadencji. W dniach 27 i 30 września 2024 roku we wszystkich szkołach podstawowych z terenu gminy odbyły się wybory do Młodzieżowej Rady Gminy Niedzwica Duża.

Działalność MRG jest jednym ze sposobów zainteresowania młodzieży sprawami lokalnymi oraz systematycznego zaangażowania ich w życie swojej społeczności. Jest też doskonałą lekcją lokalnego patriotyzmu i podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z młodzieżą na poziomie lokalnym.

W dniu wyborów uczniowie mogli samodzielnie dokonać wyboru swoich przedstawicieli, którzy będą ich reprezentantami w strukturach Młodzieżowej Rady Gminy. Zgłoszenia kandydatów na młodzieżowych radnych były przyjmowane przez Szkolne Komisje Wyborcze w terminie od 16 do 19 września 2024 roku.

Wykaz okręgów wyborczych z liczbą mandatów, w których uczniowie szkoły mogli głosować na kandydatów do Młodzieżowej Rady Gminy:

1. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów 7. Kołobrzeskiego Pułku Piechoty w Niedzwicy Dużej – 4,
2. Szkoła Podstawowa im. Ks. Stanisława Konarskiego w Niedzwicy Kościelnej – 2,
3. Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy - Bohaterów Armii Krajowej w Krężnicy Jarej – 2,
4. Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Strzeszkowicach Dużych – 1,
5. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Czólnach – 1,
6. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sobieszczanach – 1,
7. Szkoła Podstawowa w Mariance – 1,
8. Szkoła Podstawowa w Radawczyku – 1.

Młodzieżowa Rada będzie miała charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny, względem działań organów samorządowych Gminy Niedzwica Duża w sprawach dotyczących młodzieży.

Uroczystość odsłonięcia tablicy w Czólnach upamiętniającej Żołnierzy I Batalionu Oddziału Partyzanckiego AK

W dniu 29 września 2024 roku na placu przy Szkole Podstawowej w Czólnach odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy upamiętniającej Żołnierzy I Batalionu Oddziału Partyzanckiego Armii Krajowej pod dowództwem por. Zygmunta Szumowskiego ps. "Sędzimir" oraz jego zastępcy ppor. Lucjana Gajewskiego ps. Orzeł, którzy w lipcu 1944 roku stoczyli zwycięską potyczkę pod wsią Czólna rozbijając niemieckie jednostki. Uroczystość była finałem wielomiesięcznych starań o godne upamiętnienie tego nieznanego epizodu z dziejów naszej małej ojczyzny. Na wniosek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej dokonano weryfikacji wydarzeń z lipca 1944 roku i uzgodniono treść tablicy z Instytutem Pamięi Narodowej Oddział w Lublinie.

Gminę Niedzwica Duża podczas uroczystości reprezentowały Panie Kinga Wcisł - Zastępca Wójta Gminy oraz Magdalena Niewiarowska – Sekretarz Gminy.

Fundatorami tablicy pamiątkowej są Panowie Krzysztof i Marek Gajewscy. Podczas uroczystości Pan Krzysztof przybliżył wydarzenia związane ze szlakiem bojowym Oddziału Partyzanckiego AK (OP7/I), a przebieg akcji „Burza” na Lubelszczyźnie z uwzględnieniem ziemi niedzwickiej przedstawiła Pani Magdalena Kosidło – radna gminy oraz Prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej.

Tablicę pamiątkową poświęcił ks. Marek Hawrylak – proboszcz parafii pw. Podwyższenia Krzyża

Świętego w Niedzwicy Dużej, a uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Czólnach oraz Orkiestra Dęta OSP Niedzwica Duża uświetnili wydarzenie oprawą artystyczną.

Uroczystość zorganizowali Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej oraz Szkoła Podstawowa w Czólnach przy wsparciu i zaangażowaniu: Pana Marka Choiny – sołtysa wsi Czólna, Ochotniczej Straży Pożarnej w Czólnach, Żołnierzy 2 Lubelskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej pełniących wartość przy tablicy, pocztów sztandarowych z terenu gminy, zespołu Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej oraz Koła Gospodyń Wiejskich w Czólnach, którego członkinie przygotowały poczęstunek.

Przebieg akcji „Burza” na Lubelszczyźnie w lipcu 1944 r.

Akcja „Burza” była największą operacją zbrojną Armii Krajowej zaplanowaną przez Polskie Państwo Podziemne, której kulminacyjnym momentem było Powstanie Warszawskie. Głównym celem akcji było wyparcie Niemców z Polski przed wkroczeniem Armii Czerwonej i wystąpienie w roli gospodarzy, słowem wyzwolenie Polski przez AK. Miało to odbywać się poprzez liczne mniejsze akcje zbrojne. Rozkaz szczegółowy rozpoczynający oficjalnie akcję „Burza” na Lubelszczyźnie wydano 14 lipca 1944 r. Lubelski Okręg AK jako jeden z pierwszych rozpoczął walkę. Było to spowodowane niemieckimi represjami, masowymi wysiedleniami i prześladowaniami ludności m.in. z powodu silnego nasycenia Lubelszczyzny formacjami konspiracyjnymi. Szacuje się, że w końcowych miesiącach okupacji niemieckiej Lubelszczyzny w szeregach konspiracji znalazło się ponad 100 000 ludzi, a więc blisko 5 % wszystkich mieszkańców.

Komendantem V Okręgu Lubelskiego AK na czas „Burzy” był płk Kazimierz Tumidajski „Marcin”, weteran wojny polsko-bolszewickiej i kampanii wrześniowej. Okręg lubelski AK liczył 12,5 tys. żołnierzy i dysponował kluczowymi jednostkami mającymi odtworzyć następujące dywizje pancerne WP: w rejonie Zamościa – 3 Dywizja Piechoty Leg. AK (7,8 i 9 Pułki Piechoty Leg AK), w rejonie Białej Podlaskiej 9 Dywizja Piechoty AK i stacjonująca w rejonie Lasów Parczewskich największa jednostka polowa AK - 27 Dywizja Piechoty. W wyniku akcji scaleniowej do walki dołączyły Bataliony Chłopskie. Lubelski Okręg AK zaliczał się do jednego z najliczniejszych. Operowały tu zgrupowania Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora, Wojciecha Rokickiego ps. Nerwa, Bolesława Mucharskiego ps. Lekarz, Zdzisława Brońskiego ps. Uskok, w inspektoracie Chełm Zygmunta Szumowskiego ps. Sędzimir, w obwodzie puławskim Mariana Bernaciak ps. Orlik.

Na Lubelszczyźnie działania AK rozpoczęły się po 20 lipca 1944 r., gdy Armia Czerwona przekroczyła Bug. Plan działań zbrojnych przewidywał zajmowanie poszczególnych miejscowości w momencie wycofywania się Niemców, stosowanie akcji dywersyjnych na linii komunikacyjne (drogi, mosty, linie kolejowe), na kolumny transportowe, ataki w tyłowe formacje niemieckie, zasadzki na mniej liczne oddziały niemieckie. Z powodu błyskawicznie posuwającego się frontu następował pospieszny odwrót Niemców oraz współdziałanie polsko-sowieckie przy wypieraniu sił wroga z miast i miasteczek.

Początkowo największe sukcesy odnosiła 27 Dywizja Piechoty AK. Jej uderzenie w trzech kierunkach na Kock, Firlej i Lubartów zakończyło się pełnym sukcesem już w pierwszym dniu walki tj. 21 lipca. Na południe Okręgu 3 Dywizja Piechoty atakowała na kierunku: Zamość- Hrubieszów-Szczebrzeszyn. Działający w jej strukturze 9 Pułk Piechoty Legionów AK zdobył Szczebrzeszyn. 7 Pułk Piechoty AK bił się na ulicach Chełma, a 8 Pułk nacierał na Lublin. „Burzę” oddziały AK wykonywały praktycznie na całym terenie

Lubelszczyzny. AK i oddziały BCH zajęły w okręgu Lublin samodzielnie miasta: Bełzec, Wąwolnicę, Urzędów, Końskowolę, Kock, Lubartów i Poniatową, a wspólnie z Armią Czerwoną: Białą Podlaską, Chełm, Dęblin, Krasnystaw, Tomaszów, Zwierzyniec, Lublin, Łuków, Garbów, Międzyrzec, Puławy. Szczególnie zacięte walki trwały o Lublin broniony przez gen. Mosera. Sowieci próbowali zdobyć miasto siłami pancernymi. Główne natarcie sowieckie nastąpiło w nocy z 22 na 23 lipca, przy wsparciu akowskiej piechoty. Lublin został ostatecznie zajęty 25 lipca. Tego również dnia rozpoczęło się rozbrajanie oddziałów AK. Jako pierwsza złożyła broń 27 Wołyńska Dywizja Piechoty AK. 29 lipca 1944 r. w wyniku nacisku władz radzieckich, Komendant Okręgu wydał rozkaz rozwiązania oddziałów AK i przekazania broni Armii Czerwonej. Pierwsze aresztowania rozpoczęły się w sierpniu 1944 r. To oznaczało koniec akcji „Burza” na Lubelszczyźnie.

Przyjmuje się, że w okresie trwania akcji żołnierze AK z okręgu lubelskiego przeprowadzili ok. 150 akcji i działań zaczepnych. Straty Niemców sięgały ponad 1000 zabitych, do niewoli wzięto ok. 1200 jeńców. Niemcy utracili znaczną ilość sprzętu: czołgów, samochodów i opancerzonych aut, dział i moździerzy, 1500 sztuk broni różnej i 200 wozów taborowych z zaopatrzeniem. Pomimo licznych sukcesów, akcja zakończyła się niepowodzeniem. Sowieci, którzy początkowo współpracowali z AK, zaczęli tłumić polski ruch oporu, a wielu żołnierzy AK zostało zmuszonych do wstąpienia do tzw. armii Berlinga lub aresztowanych.

A jaki przebieg miał akcja „Burza” na ziemi niedzwickiej? Kiedy i gdzie doszło do dużej konfrontacji zbrojnej wycofujących się Niemców z oddziałami partyzanckimi?

W rejonie bełżyckim, opolskim, lubartowskim do dyspozycji gotowe były oddziały 8 pp. Leg.: Zapory, Nerwy, Jemioły, Rysia. Zaprzysiężeni członkowie AK na terenie gminy Niedzwica w czasie okupacji niemieckiej należeli do 14 placówki AK, wchodzącej w skład V Rejonu Obwód Lublin – Powiat, Inspektorat i Okręg Lublin. Placówka podzielona na 4 plutony była jedną z najbardziej aktywnych w Okręgu Lublin. Dowódcą II plutonu obejmującego teren Niedzwicy Dużej był Szczepan Żelazny ps. Żaba. Placówka posiadała sporą ilość broni zdobytej na wrogu podczas akcji sabotażowo-dywersyjnych na transporty kolejowe na linii Lublin- Rozwadów w pobliżu stacji Leśniczówka i Majdan. W wyniku jednej z nich, podczas której wykołajeniu i uszkodzeniu uległ skład pasażerski z niemieckimi urlopowiczami wracającymi na front, Niemcy w odwecie rozstrzelali w Lublinie 45 więźniów.

Akcje dywersyjne szczególnie nasiliły się w lipcu 1944 r. W odpowiedzi oddziały niemieckie zwiększyły skalę represji ścigając grupy partyzanckie na obszarze: Lublin -Niedzwica- Jabłonna-Chmiel- Piaski. W kilku wsiach hitlerowcy dokonali mordów i aresztowań. 19 lipca przemierzający z Bychawy do Niedzwicy

oddział niemiecki został zaatakowany w Dębszczyźnie przez oddział BCH, ponosząc straty osobowe w ilości 9 żołnierzy.

W obliczu natarcia sowieckiego Niemcy rozpoczęli chaotyczną ewakuację z Lublina. Do szczególnie dramatycznych wydarzeń doszło na terenie podlubelskiej Krężnicy Jarej. Wieczorem 21 lipca pojawił się w Lublinie pierwszy czołg. Niemcy zaskoczeni tempem dokonują szybkiej likwidacji urzędów, służb i więzień i uciekają drogą kraśnicką wykorzystując linię kolejową. Tuż przed północą 21 lipca z lubelskiego węzła kolejowego ruszył trasą Lublin-Kraśnik transport wojskowy w kierunku Kraśnika. Do składu pociągu Niemcy doczepili dwie lory wypełnione piaskiem, na których umieszczono prawie 200 Polaków jako zakładników. Po północy 22 lipca, po przebyciu kilkunastu kilometrów, nieznany oddział partyzancki wysadził skład w Krężnicy Jarej. W wyniku wybuchu i wykolejenia pociągu zginęło 25 osób, ponad 100 zostało rannych. Kolejne godziny były równie dramatyczne. W ciągu dnia na terenie wsi Niemcy rozstrzelali aresztowanych mieszkańców podparczewskich miejscowości: Plebaniej Woli, Makoszki i Dębowej Kłody, wziętych podczas pacyfikacji wsi. Mieli oni zostać dostarczeni do KL Lublin, jednak obóz był już trakcie ewakuacji, zatem zakładników wyprowadzono poza miasto do Krężnicy Jarej. Tu rozstrzelano 25, trzem udało się uciec w stronę rzeki. Około godziny 18.00 z obozu koncentracyjnego na Majdanku wyruszył ostatni transport więźniów. Była to piesza kolumna ewakuacyjna w liczbie ok. 630 więźniów. Grupa otoczona przez esesmanów z psami wyruszyła spod bramy I pola. Przez ówczesną ulicę piasecką, Elektryczną, Garbarską, Poczтовую, po pokonaniu tunelu przy ulicy Bychawskiej połączyli się z grupą ponad 200. osobową więźniów z obozu pracy przy ulicy Lipowej. Około godziny 20.00 kolumna doszła do mostu kolejowego na Bystrzycy. Większości nakazano przejście Bystrzycy w bród. Więźniowie dotarli do Janowskiej i stąd ruszyli w stronę Zemborzyc. Jedyne ta bita droga na Kraśnik była jeszcze wolna. W tym czasie trwały już walki o Lublin, a wydostanie się z Lublina trasą kolejową było już niemożliwe z powodu wysadzenia pociągu w Krężnicy Jarej i zablokowania trasy Lublin-Kraśnik. Gdy kolumna transportowa z Majdanka późnym wieczorem przechodziła przez Krężnicę Jarą dobiegała końca akcja ratunkowa. Po przejściu Krężnicy kolumna pokonała jeszcze 3 km, a potem zatrzymała się na 2-3 godzinną przerwę w polu za torami kolejowymi przy drodze na Strzeszkowice. Podczas noclegu doszło do udanej ucieczki kilku więźniów. 23 lipca kolumna wyszła w Strzeszkowicach na drogę kraśnicką i przez Niedzwicę dotarła późnym wieczorem do Kraśnika. Stąd przez Annopol do Ćmielowa, gdzie więźniowie zostali załadowani do pociągu i przewiezieni do Oświęcimia. Szlak pieszy znaczony był ciałami tych, którzy nie wytrzymywali tempa marszu, SS-mani rozstrzelali ich w przydrożnych rowach. Do Oświęcimia transport dotarł 29 lipca w liczbie 608 więźniów.

Główna fala ewakuacyjna przeszła przez Lublin w nocy z 21 na 22 lipca 1944 r. Wtedy też opuściła

miasto część załogi do obrony przez Armią Czerwoną. Z Lublina wyjechał gubernator dystryktu i jego urzędnicy. Chaos rozpoczęty natarciem sowieckim nasilił się w kolejnych godzinach. Niemcy uciekali dostępnymi szlakami komunikacyjnymi oraz lokalnymi, nieprzejezdnymi dla sprzętu wojskowego traktami, bo aktywne w tym czasie było lotnictwo radzieckie. Szosy były pełne wojska, samochodów ciężarowych, czołgów. Wszyscy zmierzali w kierunku Wisły, na Kraśnik. Uciekającym nie sprzyjała pogoda. Od rana 22 lipca padał rześisty deszcz, utrudniający szybką ucieczkę. Niemcy w panice porzucali sprzęt, uciekali pieszo. Ewakuowała się administracja niemiecka, cywile, na końcu jednostki wojskowe.

W takich okolicznościach poszczególne lokalne grupy partyzanckie realizując zadania Burzy podjęły działania zaczepne blokując drogi odwrotu uciekającym Niemcom. Jako pierwsza z wielu do działania przystąpiła drużyna plutonu babińskiego. 23 lipca patrol Babinicza w pobliżu Jaroszewic ostrzelał ubezpieczenie wycofującej się jednostki niemieckiej, poległ jeden oficer niemiecki, oddział niemiecki wycofał się na pola i odszedł w kierunku wsi Wierzchowiska, gdzie został rozproszony przez tamtejszą placówkę AK. Niemcy w tym czasie wycofywali swe jednostki spod Krasnegostawu kierując się na Bychawę i dalej przez Głusk i Wilczopole na Zemborzycy, przez Mętów i Skrzynice na Krężnicę Jarą, przez Jabłonę na Niedzwicę. W tej sytuacji grupa BCH zaatakowała około 20 Niemców maszerujących polnymi drózkami w kierunku Krężnicy Jarej z Zemborzyc. Doszło do krótkiej walki w wyniku której 3 Niemców zginęło, kilka odniosło rany. W starciu partyzanci zdobyli dużo amunicji i ekwipunku. Kolejnego dnia 24 lipca w Krzu koło Bełżyc BCH rozbija Niemców i koło wsi Sporniak, żołnierze Zapory zmusili w Zosinku grupę Niemców do kapitulacji.

We wczesnych godzinach rannych 25 lipca w lesku Zieleńszczyzna koło Radawczyka 4-osobowa grupa AK Henryka Jaroszyńskiego ps. Heliodor natrafiła na kilkunastu Niemców odpoczywających po ucieczce. Podjęli walkę. W wyniku zacieklej strzelaniny zginął sierż. Stanisław Bartoszcze, a Heliodor został ciężko ranny w rękę, którą trzeba było amputować w szpitalu w Bełżycach. Zabito 3 Niemców. Kilka godzin później koncentrująca się w pobliżu cmentarza w Babinie pozostała część plutonu Heliodora podjęła walkę na polach majątku Babin z dużym frontowym zgrupowaniem Wehrmachtu. Oddział maszerował z Wojcieszyna na Babin, próbując przedostać się szosą Lublin-Opole na kierunek Wisły. Dowodzący plutonem Paweł Wojtaszko ps. Gwóźdź stoczył z Niemcami otwartą walkę, wsparty posiłkami z placówki AK w Podolu. Niemcy poddali się. Zginęło 17 Niemców, 48 poszło do niewoli. Straty akowców były znaczne-poległo 4 partyzantów: Sieńko Józef, Pawlak Leon i jego brat Jan oraz Bednarczyk Władysław. Zostali pochowani na cmentarzu w Babinie. Jeńców niemieckich przekazano konnemu oddziałowi Armii Czerwonej, który tego dnia wkroczył do Babina. Powracający z pogrzebu

plutonowy drużyny z Radawczyka- Jan Iwaniak ps. Jawor został tego dnia zatrzymany i rozbrojony przez patrol Armii Czerwonej. Była to ostatnia i z sukcesem zakończona walka plutonu AK Heliodora. Wiele lat po tym wydarzeniu 2 września 1979 r. dokonano poświęcenia i odsłonięcia dwu tablic pamiątkowych - jednej dla żołnierzy Nerwy, drugiej dla żołnierzy babińskiego plutonu w przedsionku kościoła w Babinie. Na tablicy zawarto słowa: „Największą ofiarę życia i krwi złożyli żołnierze tego plutonu w przeddzień wyzwolenia i ostatecznego na terenie Lubelszczyzny pogromu niemieckich okupantów”.

W czasie gdy rozgrywały się walki na polach majątku Babin 25 lipca na trakcie polnym w rejonie wsi Czółna w powiecie lubelskim oddział partyzancki pod dowództwem por. Zygmunta Szumowskiego ps. „Sędzimir” zaatakował z zasadzki grupę żołnierzy niemieckich. Informacji o tym wydarzeniu dostarczył m.in. sam dowódca oddziału w relacji zamieszczonej w „Biuletynie Informacyjnym Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Zarząd Okręgu Lublin”. Oddział powołany rozkazem Komendy Okręgu AK w kwietniu 1944 r. stanowił zawiązek I batalionu 7 pułku piechoty Legionów (kryptonim: OP 7/I), który miał odtworzyć obwód chełmski. Początki oddziału związane były z rejonem I (Turobin) w obwodzie AK Krasnystaw. Po przejściu na teren powiatu chełmskiego uzyskał zgodę dowództwa dywizji na odłączenie się z pozycji w lasach firlejowskich i już w czasie „Burzy” skierował się na południe w celu koncentracji w Turobinie. Trasa przemarszu prowadziła bocznymi drogami na północ i zachód od Lublina, poprzez Markuszów, okolice Nałęczowa, Wilkołaza i Zakrzewa. Oddział Szumowskiego przebił się przez ogromne masy uciekinierów nocami, między kolumnami wycofującego się wojska. Było to bardzo niebezpieczne i forsowne. Z powodu dużego zmęczenia dowódca oddziału zarządził postój ubezpieczony w lesie pod wsią Czółna. I tu stoczył zwycięską potyczkę z wycofującymi się jednostkami niemieckimi. Jak wspominał – zwycięstwo odniósł dzięki całkowitemu zaskoczeniu Niemców. Niemcy po przyjęciu krótkiej wymiany ognia zostali rozproszeni, a część z nich poddała się. Po opatrzeniu rannych Niemców przekazano placówce AK w Kolonii Warszawska i Czółnach, zdrowych i rozbrojonych puścili na wolność. Po stronie partyzantów jeden zabity, 2 rannych, 4 zaginionych. Ranny strzelec Jan Kozielczuk ps. Miś. Według źródeł straty niemieckie wyniosły 32 osoby, 30 wzięto do niewoli (m.in. dowódcę kompanii, dwóch oficerów, kilku podoficerów, kilkudziesięciu żołnierzy). W walkach brała udział placówka z Borzechowa oraz kiluosobowa grupa babińskiego plutonu z Wymysłówki pod dowództwem Pawła Bednarczyka (w ramach plutonu AK Heliodora Jaroszyńskiego). Z meldunków ZWZ AK okręg Lublin wynika, że w walce wzięli również udział partyzanci 14 placówki AK Niedrzwica Duża. Ogólnie była to bardzo udana akcja, zdobyto kilkadziesiąt sztuk karabinów maszynowych, dużą ilość amunicji, granaty, umundurowanie, koce, opatrunki, mapy, w wyniku czego stan uzbrojenia oddziału Szumowskiego poprawił się znacznie.

W czasie akcji spaliło się 4 gospodarstwa.

Tego samego dnia grupa partyzantów dowodzona przez Leona Bartkiewicza oraz partyzanci radzieccy zaatakowali hitlerowskich żandarmów we wsi Załucze. 9 hitlerowców zginęło, 2 wpadło do niewoli. W Niedrzwicy Kościelnej żołnierze Wehrmachtu zastrzelili Józefa Kota oraz uprowadzili Władysława Kucharczyka, Wincentego Stelmasiewicza i kierownika szkoły Jana Warzochę. Wszyscy zginęli bez śladu. W Strzeszkowicach uciekający żołnierze „Ostlegionu” zamordowali jednego mieszkańca. Następnego dnia tj. 26 lipca duża hitlerowska kolumna ewakuacyjna w sile około 800 SS-manów z dywizji „Galizien”, żandarmów, schutzpoli-cjantów i własowców z taborem ponad 50 podwód załadowanych zapasami wojskowymi i ze stadem bydła liczącym około 1000 sztuk, wymaszerowała z Borzechowa na Urzędów, w kierunku przeprawy w Annopolu. Pod Urzędowem zostali zaatakowani przez oddział kpt. „Małego” ponosząc bardzo duże straty. Jednocześnie żołnierze z placówek Borów, Skrzynice i Wierchowiska zajęli Bełżyce oraz Chodel. Następnego dnia wyzwolono Nałęczów, Bychawę i Turobin. 30 lipca cały teren województwa lubelskiego był wolny od Niemców.

Założenia Akcji Burza w tej części Lubelszczyzny zakończyły się sukcesem – nastąpiło wyzwolenie terenu przed Armią Czerwoną. Niestety po ujawnieniu się podziemia rozpoczęły się masowe aresztowania żołnierzy AK na terenie całego Okręgu Lubelskiego, osadzanie na Majdanku, deportacje do ZSRR. Taki los spotkał Pawła Bartoszcze ps. Rola aresztowanego 16 sierpnia 1944 r. przez NKWD. Umieszczony w obozie na Majdanku, trafił do łagrów NKWD w Riazaniu i Diagilewie, gdzie przebywał do 1947 r. Dowódca Roli – Heliodor aresztowany po wyjściu ze szpitala bełżyckiego- przeszedł obóz NKWD w Poniatowej, w listopadzie 1944 r. wywieziony do obozu Borowicze, a potem do obozu za Uralem w pobliżu Świerdłowska. Powrócił do Polski w 1947 r.

Generalnie na terenie gminy Bełżyce do których administracyjnie należały Czółna plan „Burza” został zrealizowany zgodnie z założeniami. Bohaterami tych wydarzeń były oddziały partyzanckie zorganizowane w Babinie, Bełżycach, Podolu, Krężnicy Jarej, Czółnach, Borzechowie i Jaroszewicach. Do 1942 r. aktywnością odznaczały się w tym rejonie Bataliony Chłopskie wchodzące w skład 13 Obwodu IV Okręgu Lublin. Funkcję komendanta gminnego BCH pełnił Bronisław Smętny ps. Żuraw. Reprezentację ruchu ludowego tzw. piątkę polityczną w gminie Bełżyce tworzyli m.in. Józef Jaśkowski z Czółen, komendant placówki BCH w Czółnach. Po scaleniu w sierpniu 1943 r. BCH z AK powstało 8 placówek wiejskich, a w nich drużyny, w tym drużyna w Czółnach.

Silną placówką konspiracyjną był oddział z Babina Pawła Bartoszcze ps. Rola powstały w 1940 r. pod konspiracyjną nazwą Roch. Jego zastępcami byli Paweł Wojtaszko ps. Gwóźdź i Władysław Walczak ps. Omski. Do placówki należało 50 osób. W 1941 r. Roch zmienił strukturę w BCH, zaś w 1943 r. został podporządkowany wspólnemu wojskowemu dowództwu,

formując z placówek: Babina, Radawczyka i Jaroszewic pluton AK 8 pp. Leg. z dowódcą por. Henrykiem Jaroszyńskim ps. Heliodor i zastępcą Pawłem Bartoszczykiem ps. Rola. Pluton liczył 100 osób. W ZWZ-AK podstawową jednostką był pluton, który składał się z drużyn, a każda miała trzy sekcje po 5 żołnierzy. Drużyny i plutony dowodzone były przez oficerów Wojska Polskiego i przynależały do 8 pp. Leg. AK. W skład plutonu AK Heliodora wchodziły dwie drużyny z Babina (50 osób) drużyna z Radawczyka (17 osób pod dowództwem plutonowego Jana Iwaniaka), drużyna z Jaroszewic (23 osoby) oraz Wojskowa Służba Kobiet jako drużyna sanitarna (14) i łączniczki(5). WSK powstała w sierpniu 1941 r. w Bełżycach z inicjatywy ziemianki z majątku w Krężnicy Okrągłej Zofii Kuźnickiej. Zajmowała się organizacją szeregu punktów sanitarnych: w Krężnicy Okrągłej, w szpitalu w Bełżycach, przy szkole w Czółnach u pańien nauczycielek – Moniakówien i Babinie. Leczeniem partyzantów zajmowali się lekarze z Bełżyc: Stanisław Wójtowicz ps. Grzybek oraz dyrektor szpitala w Bełżycach Władysław Grażewicz. Kapelanem plutonu AK w Babinie był ks. Franciszek Dziurzyński proboszcz babiński. W Babinie często kwaterowały oddziały partyzanckie – Szarugi, Nerwy, Rysia, Zapory. Tu była też radiostacja.

Według relacji pisemnej dr Stanisława Adamczyka mieszkańcy wsi Czółna, kolonii Jaroszewice oraz Wierzchowisk wspomagali działania partyzantów. W czasie wojny w konspirację zaangażowani byli Bolesław i Helena Adamczykowie. Helena z domu Stec urodzona w 1920 r. w Czółnach w rodzinie chłopskiej, po wyjściu za mąż zamieszkała w kolonii Jaroszewice. W latach 1942-45 była łączniczką placówki AK w Niedrzwicy Dużej i oddziałów samoobrony AK ROAK Zapory. Jej mąż Bolesław Adamczyk ps. Bolik ur. w 1918 roku w Jaroszewicach w rodzinie chłopskiej, był w latach 1942-45 żołnierzem placówki AK w Niedrzwicy Dużej i plutonu oddziałów samoobrony AK Szczepana Żelaznego w oddziale Zapory. W 1994 r. za zasługi w działalności partyzanckiej przyznano państwu Adamczykowi wysokie odznaczenia: Krzyże Armii Krajowej oraz Partyzanckie Krzyże. Obydwoje zmarli w 2010 r.

Pozostali mieszkańcy Czółen i okolic zaangażowani w działalność partyzancką to: Władysław Stec, który uciekł z internowania w Niemczech i po przybyciu do rodzinnej wsi związał się z oddziałem AK. Jaśkowski Bronisław ps. Tułacz urodzony w 1924 r. w Czółnach w rodzinie chłopskiej, żołnierz AK, oddziału WIN Zapory, aresztowany przez UB, w marcu 1951 r. skazany na 15 lat więzienia. Zmarł w 1996 r. w Bełżycach. Rakuś Mieczysław ps. Lubelski urodzony w 1926 r. w Tomaszówce k. Niedrzwicy Dużej, rolnik, żołnierz 14 placówki AK. Szaliłow Jan ps. Renek ur. w Czółnach k. Niedrzwicy Dużej w rodzinie chłopskiej, żołnierz patrolu Wampira oddziału Kedywu AK Zapory, poległ w 1947 r. w walce z UB. Szantyka Antoni rolnik z Radawczyka, żołnierz AK, którego dom w latach 1944-47 była dla Zapory ważną i pewną kwaterą, w jego zabudowaniach Zapora ukrywał się po ranach odniesionych w walce z NKWD i UB pod Wałami w lutym 1945 r.

Wydarzenia z lipca 1944 r. pokazują jak wielki wysiłek zbrojny podjęły minione pokolenia w zmaganiach o wolną Ojczyznę. Zapłacili za to wysoką cenę, wkrótce rozpoczęło się kolejne zniewolenie. Mimo, że żołnierze „Sędzimira” nie pochodzili z gminy Niedrzwica, to uczestnicząc w walce z Niemcami na trwałe wpisali się w lokalną historię. Pamięć o wydarzeniach II wojny światowej i wysiłku podziemia niepodległościowego w gminie Niedrzwica Duża jest stale kultywowana. Szkoła Podstawowa w Krężnicy Jarej nosi zaszczytne imię Żołnierzy Bohaterów Armii Krajowej. GOKSiR corocznie organizuje rekonstrukcje historyczne poświęcone nieznanym epizodom z czasów wojny, każdorazowo w innej miejscowości gminy. Mieszkańcy Krężnicy Jarej stale pamiętają o wydarzeniach z lipca 44 r. składając hołd w miejscach pamięci. Tym wszystkim bohaterom i ich rodzinom dedykowany został Pomnik Niepodległości ufundowany przez społeczność ziemi niedrzwickiej w 105. rocznicę odzyskania niepodległości w Niedrzwicy Dużej.

Przygotowania do uroczystości odsłonięcia tablicy poświęconej oddziałowi „Sędzimira” trwały kilka miesięcy. W dniu 15 listopada 2023 r. do ówczesnego wójta gminy Niedrzwica Duża Ryszarda Golca wpłynęła prośba Marka Gajewskiego o wyrażenie zgody na umieszczenie na frontowej ścianie szkoły podstawowej w Czółnach tablicy upamiętniającej zwycięską bitwę oddziału AK z oddziałem Wehrmachtu na polach pod Czółnami w lipcu 1944. W celu weryfikacji wydarzeń odbyły się trzy spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i zainteresowanym fundatorem. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedrzwickiej, do którego trafiła ta sprawa, po wnikliwej kwerendzie źródłowej, zgromadziwszy bogaty materiał merytoryczny wystąpiło w dniu 26 marca 2024 r. z wnioskiem do Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie, do Naczelnika Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa – pana dr hab. Jacka Romanika z prośbą o weryfikację wydarzeń. Po ustaleniach w lubelskim oddziale IPN i ostatecznej weryfikacji przez Centralę IPN w Warszawie w dniu 5 lipca 2024 r. Towarzystwo otrzymało z rąk pana Adama Siwka Dyrektora Biura Upamiętnienia Walk i Męczeństwa pisemną propozycję tekstu na tablicy pamiątkowej.

Bibliografia:

1. Archiwum Państwowe w Lublinie APL - 35/1072/0/1.6./76 –Sprawozdanie z przebiegu akcji „Burza” na terenie Inspektoratu z załącznikiem 25 lipiec 1944 r. (Zespół: Związek Walki Zbrojnej –Armia Krajowa-Okręg Lublin)
2. Adamczyk S. „Rys historyczny wsi Czółna do 1945 r.” (w zbiorach Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Czółnach)
3. Akcja „Burza” [w:] „Biuletyn IPN”, nr 1-2, styczeń –luty 2024
4. Armia Krajowa na środkowej i południowej Lubelszczyźnie i Podlasiu, Materiały z sesji naukowej KUL 24-25 IX 1985, pod redakcją Tomasza Strzembosza, Lublin 1993
5. Baca A., Parafia Babin. Historia i teraźniejszość. Babin 2004
6. Caban I., Działalność zbrojna oddziałów partyzanckich AK 8 PP Leg., Lublin 1992
7. Caban I., Oddziały Armii Krajowej 7 Pułku Piechoty Legionów, Lublin 1994
8. Gzela A., Na ścieżkach bohaterów. Opowieści o bełżycyckich weteranach, Lublin 2006
9. Jadczyk S., Bełżyce. Monografia miasta i gminy, Bełżyce 2002
10. Strzembosz T., Burza na Lubelszczyźnie, „Biuletyn Informacyjny” 2004, t. XIV, nr 5,
11. Walki wyzwolenicze na Lubelszczyźnie w czerwcu i lipcu 1944 roku. Materiały sesji popularyzacyjnej zorganizowanej w dniach 27-28 lutego 1966 roku, Lublin 1968
12. Wojtaszko T., Rzeczpospolita Babińska przez wieki i okupację, Lublin 1994

Historia jednej niedrzwickiej rodziny

W Zeszytach Niedrzwickich wydanych w 2001 roku przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedrzwickiej („Niedzwica XIX i XX wieku”) znaleźć można informację, że w Oświęcimiu zginął komendant niedrzwickiej policji Franciszek Mazurek. Zainteresowało to mieszkankę naszej gminy, panią Janinę, która uzupełnia tę treść informacją, że w roku 1939 na posterunku w Niedzwicy pracowało trzech policjantów. Bardzo dobrze знаła rodzinę jednego z nich i postanowiła przybliżyć ich historię, którą drukujemy poniżej.

W 1939 roku na posterunku w Niedzwicy pracowało trzech policjantów: p. Mazurek Franciszek, p. Ciszewski Paweł i p. Czerniak. Z opowieści żony pana Ciszewskiego wiem, że w chwili wybuchu wojny wszyscy trzej dostali rozkaz wyjazdu na wschodnie tereny. W późniejszym czasie miały do nich dołączyć żony. Niestety, nie spotkali się, bo gdy dojechały – oni już zostali aresztowani przez Sowieców i ślad po nich zaginął. Pani Ciszewska stale mówiła, że pewnie zabili ich w Katyniu. Nie doczekała odnalezienia nazwiska męża na listach katyńskich. Dalsza rodzina twierdziła, że odnalazła na liście wśród policjantów.

Na nagrobku rodziny Ciszewskich, na cmentarzu przy ulicy Lipowej w Lublinie, jest adnotacja, że Ciszewski Paweł zginął na terenie ZSSR.

Pani Ciszewska była bardzo zżyta z moją babcią. Z jej opowieści wiem, że żony wróciły do Niedzwicy. Rodzina Ciszewskich mieszkała w dawnym budynku poczty [w Niedzwicy Dużej, przyp. aut.]. Mieli trzech synów: Mieczysława, Eugeniusza i Edwarda.

Mieczysław w chwili wybuchu wojny był pełnoletni i brał udział w kampanii wrześniowej. Walczył w okolicach Łodzi.

Eugeniusz (przyjaźnił się z moją mamą) miał 16 lub 17 lat, gdy zatrudnił się w urzędzie pocztowym. Miał dobrego przyjaciela Żyda (nie znam jego danych), którego umieszczono w getcie w Bełżycach. Nie wiedział, jak mu pomóc, więc bezmiennie z urzędu poczty wysyłał mu paczki z żywnością. Przyuważał to naczelnik poczty i doniósł do żandarmów. Ciszewski

został aresztowany i osadzony na Majdanku. Aresztowano również naczelnika, który z Majdanka nie wrócił.

Eugeniusz z Majdanka został przewieziony do Oświęcimia. Gdy front zaczął się zbliżać do oświęcimskiego obozu, część więźniów piechotą pogoniono do obozu na terenie Niemiec (nie znam nazwy). Wśród tych więźniów był Eugeniusz. Tam zostali uwolnieni przez wojska amerykańskie. W chwili uwolnienia ważył 32 kg. Czerwony Krzyż przesłał go wraz z innymi więźniami do Szwecji, gdzie powoli powracał do zdrowia. W tym czasie pani Ciszewska przeprowadziła się do Lublina, więc po powrocie do Polski Eugeniusz zamieszkał z nią. Skończył studia farmaceutyczne i pracował w aptece przy ul. Zamojskiej. Założył rodzinę, urodził mu się syn Leszek, ale w małżeństwie nie działał najlepiej. Nie pamiętam w tej chwili, jakie to były lata, może koniec pięćdziesiątych lub początek sześćdziesiątych – dostał wiadomość z Polskiego Czerwonego Krzyża, że poszukuje go człowiek mieszkający w USA. Tym człowiekiem okazał się Żyd, któremu wysyłał paczki (nie znam szczegółów, w jaki sposób tam się znalazł). Nawiązali kontakt i [Ciszewski] pojechał go odwiedzić. W tym czasie małżeństwo Eugeniusza się rozpadło. Wrócił jeszcze pozatapiać swoje sprawy, ale później już na stałe wyjechał do Stanów. Ożenił się po raz drugi i do końca życia pracował w aptece przyszpitalnej w Nowym Jorku. W Polsce wykształcił syna, którego sprowadził do siebie.

Eugeniusz był w stałym kontakcie z moją mamą. Gdy zmarła, zawiadomiłam go o jej śmierci. Zawsze na święta do końca życia przysyłał mi życzenia, a później jego rodzina powiadomiła mnie o jego pochówku. Zmarł w 2010 roku, jego ciało, zgodnie z jego życzeniem, zostało przewiezione do Lublina i pochowane w rodzinnym grobie przy ul. Lipowej.

I tak w skrócie wyglądała historia jednej rodziny z Niedzwicy.

A wracając do niedrzwickiej policji, to nie wiem jak to się stało, że p. Mazurek zginął w Oświęcimiu, skoro we trzech wyjechali na wschód, a Ciszewski i Czerniak tam zginęli. Wiem, że ich żony utrzymywały po wojnie kontakt.

Budynek dawnej poczty w Niedzwicy Dużej – zdjęcie ze zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedrzwickiej

na zdjęciu: Stanisława Ciszewska (trzecia od lewej)

Los Pawła Ciszewskiego

Według danych IPN na tzw. „listach katyńskich” widnieją nazwiska wszystkich trzech policjantów, o których mówi pani Janina. Ciszewski Paweł (s. Szymona, ur. 1887), Mazurek Franciszek (s. Macieja, ur. 1896) i Czerniak Jan (s. Józefa, ur. 1884). Wszyscy trzej zamordowani w Twerze. Jednak wyłącznie Paweł Ciszewski został wpisany jako starszy posterunkowy Posterunku PP w Niedrzwicy. Pozostałe dwa nazwiska przypisano innym posterunkom (Jan Czerniak – Komisariat PP w Drohobyczu; Franciszek Mazurek – IX Komisariat PP w Warszawie).

Na podstawie prac badawczych Komendy Głównej Policji i policyjnego środowiska naukowego powstał artykuł „Mord na polskich policjantach. Ostaszów, Twer, Miednoje” (artykuł pochodzi z 18 września 2015 roku). Można wyczytać w nim, jak prawdopodobnie wyglądały ostatnie miesiące życia wielu ówczesnych policjantów, w tym Pawła Ciszewskiego. Zaznaczono, że około ¼ liczby zawodowych funkcjonariuszy polskiej Policji Państwowej spoczywa w grobach Katynia, Miednoje i Charkowa.

Ale po kolei. 17 września 1939 roku armia sowiecka wkracza na wschodnie tereny II Rzeczypospolitej. Naczelnym Wódz Edward Śmigły-Rydz wydaje rozkaz o niestawianiu oporu czerwoarmistom, jednak część polskich oddziałów nadal walczy. W efekcie Armia Czerwona bierze w niewolę kilkaset tysięcy żołnierzy i oficerów wojsk polskich (wycofujących się przed armią niemiecką), Korpusu Ochrony Pogranicza (KOP), funkcjonariuszy policji i służby więziennej.

Jesienią 1939 roku przeprowadzona zostaje selekcja polskich jeńców, w wyniku której oficerowie wojska, policjanci, żołnierze żandarmerii, żołnierze KOP, funkcjonariusze służby więziennej i aktywni przed wojną inteligeni trafiają do więzień i obozów w europejskiej części Związku Radzieckiego. Pozostałe osoby skierowano do pracy przymusowej, m.in. w łagrach. Większość uwięzionych policjantów trafia do obozu w Ostaszkowie.

Efektom kolejnej selekcji, przeprowadzonej na początku listopada 1939 roku, jest przetransportowanie policjantów wagonami bydłocymi do obozu mieszczącego się w kompleksie zabudowań poklasztornych monasteru Niłowa Pustyń, na wyspie Stołbnyj (jezioro Seliger). W obozie, w momencie jego likwidacji, przebywało 6570 jeńców. Jak czytamy w artykule:

„Akcję tzw. rozładowania obozu rozpoczęto na początku

kwietnia 1940 r. a zakończono w drugiej połowie maja. Termin ten oznaczał w praktyce fizyczną likwidację uwięzionych. Grupy policjantów wywożono do siedziby Zarządu Obwodowego NKWD w Kalininie (obecnie Twer) i umieszczano w celach. Następnie pojedynczo prowadzono do piwnicy, gdzie po potwierdzeniu tożsamości, w wygłuszonej celi, dokonywano egzekucji strzałem w tył głowy.

Mord trwał przez całą noc, w tym czasie zabijano od 250 do 390 policjantów. Zwłoki ładowano o świcie na samochody i przewożono do odległej o 32 km miejscowości Miednoje. Tam, na terenach lotniskowych NKWD, zrzucono ciała do przygotowanego wcześniej dołu i przysypywano piachem. Miały spoczywać w anonimowych grobach, w całkowitej tajemnicy, po wsze czasy.

Zabójstwa dokonali funkcjonariusze NKWD w okresie od 3 kwietnia do 5 maja, otrzymali za to premie w wysokości miesięcznego uposażenia. Do Kalinina została przysłana z Moskwy specjalna grupa doświadczonych zabójców, którzy byliby w stanie zabić osobiście kilkadziesiąt bezbronnych ludzi w ciągu nocy, a następnie „pracować” w ten sposób jeszcze przez wiele dni.

Sowiecki aparat bezpieczeństwa dbał nawet o minimum formalności, chociażby o stworzenie fasadowych argumentów uzasadniających masowe mordy. Z tego względu wyznaczone ekipy funkcjonariuszy śledczych NKWD prowadziły przesłuchania jeńców, które umożliwiałyby postawienie im zarzutu aktywnej działalności przeciwko klasie robotniczej i ruchowi rewolucyjnemu, co w ZSRR było karane śmiercią. Warto tutaj zauważyć, że obywateli polskich skazano na podstawie przepisów kodeksu karnego obcego państwa, za rzekome czyny dokonane na terytorium Polski.” [autor: sierż. szt. dr Piotr Sykut]

Podpisanie układu Sikorski-Majski (30 lipca 1941 roku) dało amnestię Polakom więzionym na terenie ZSRR, a także możliwość stworzenia Armii Polskiej. Wśród zgłaszających się żołnierzy brakowało większości oficerów. Na pytanie generała Sikorskiego w tej sprawie Stalin odpowiedział cynicznie, że „zapewne uciekli do Mandżurii”.

Ciało Pawła Ciszewskiego spoczywa na cmentarzu w Miednoje.

Polski Cmentarz Wojenny w Miednoje został otwarty 2 września 2000 r. w ramach obchodów 60. rocznicy zbrodni katyńskiej. To największa policyjna nekropolia na świecie.

red. Dominika Lipowska

St. post. PP **Paweł CISZEWSKI** s. Szymona i Karoliny z Mączków, ur. 27 XII 1887 w Woli Blizockiej. W policji od 1920. Początkowo służbę pełnił w pow. puławskim – w III Komis. w Dęblinie oraz na Post. w Drzewcach i Nałęczowie, następnie skierowany do pow. lubelskiego – na Post. w Piotrowicach, skąd w marcu 1938 przeniesiony na Post. w Niedrzwicy i tam służył we wrześniu 1939. St. post. mian. w 1924. Odzn. BKZ, SMzaDSł., BMzaDSł.

L. 027/3 (14), 2187.

Fragment „Księgi Cmentarnej Miednoje” – to księga, w której wypisane są nazwiska policjantów spoczywających na cmentarzu w Miednoje

Wsparcie producentów rolnych poszkodowanych wskutek wiosennych przymrozków i gradobicia

Producenci owoców i winogron, poszkodowani wskutek tegorocznych kwietniowych przymrozków i majowego gradobicia, otrzymają wsparcie finansowe. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w tej sprawie.

Nabór wniosków o wsparcie i wypłaty środków przeprowadza Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) – zgodnie z przyjętym 3 września 2024 r. rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z udzieleniem nadzwyczajnego wsparcia finansowego sektorowi owoców i warzyw oraz sektorowi wina dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi.

Budżet wsparcia

Na wsparcie przeznaczony jest budżet, który obejmuje kwotę 37 mln EUR pochodzącą z budżetu UE oraz kwotę pochodzącą z budżetu krajowego w wysokości 74 mln EUR – łącznie ok. 470 mln zł.

Dla kogo?

Pomoc finansową będzie mógł otrzymać producent rolny:

- w którego gospodarstwie w 2024 r. wystąpiły szkody

w roślinnej produkcji rolnej na poziomie przekraczającym 30 proc. średniej rocznej roślinnej produkcji z lat 2021-2023 albo z 3 lat w okresie 2019-2023, z pominięciem roku o najwyższej i o najniższej wielkości tej produkcji;

- w którego uprawach wystąpiły szkody na poziomie co najmniej 40 proc. plonów spowodowane przez przymrozki wiosenne w okresie od 15 do 30 kwietnia 2024 r. lub grad w okresie od 1 do 31 maja 2024 r., udokumentowane protokołem z prac komisji powołanej przez wojewodę.

Wsparcie będzie przeznaczane dla producentów rolnych, którzy uprawiają m.in. drzewa owocowe, winorośl, maliny, truskawki czy porzeczki.

Stawki wsparcia

Stawki wsparcia dla rolników będą zróżnicowane w zależności od poziomu strat oraz rodzaju uprawy. Stawki są wskazane w załączonej tabeli.

Terminy

Wnioski o pomoc będzie można składać do ARiMR od 1 do 22 października 2024 r. Pomoc zostanie wypłacona do 31 grudnia 2024 r.

Wysokość stawki pomocy w zależności od poziomu strat

Grupa upraw owocowych	Poziom strat co najmniej 40% i mniej niż 55%	Poziom strat co najmniej 55% i mniej niż 70%	Poziom strat co najmniej 70%
Grupa I: 1. agrest 2. aronia 3. porzeczka	1 500 zł/ha	2 000 zł/ha	3 000 zł/ha
Grupa II 1. brzoskwinia 2. czereśnia 3. grusza 4. inne owoce jagodowe 5. jabłoń 6. morela 7. orzech włoski 8. śliwa 9. wiśnia	2 500 zł/ha	3 500 zł/ha	5 000 zł/ha
Grupa III: 1. borówka 2. jeżyna 3. malina 4. truskawka 5. winorośl	3 000 zł/ha	4 000 zł/ha	6 000 zł/ha

VI edycja Przeglądu Pieśni Ludowych w Niedrzwicy Kościelnej „Zaśpiewamy, zatańczymy na ludowo”

22 września w niedzielne popołudnie, odbyła się już VI edycja Przeglądu Pieśni Ludowych w Niedrzwicy Kościelnej „Zaśpiewamy, zatańczymy na ludowo”. Przegląd, to część przedsięwzięcia realizowanego przez Fundację Kapela i Zespół „Swojacy”, współfinansowanego przez Gminę Niedrzwica Duża. Wcześniej zostały przeprowadzone warsztaty pieśni i tańca ludowego, na których „Swojacy” poznali nowe pieśni oraz zdobyli nowe umiejętności taneczne. Na przegląd zaproszono wszystkie zespoły śpiewacze funkcjonujące w naszej gminie, a także z gmin sąsiedzkich. Wystąpili: zespół „Małe Niedrzwiczaki” (szczególnie miło przyjęty przez licznie zgromadzoną publiczność), zespoły - „Prosto z pola”, „Rola” z Motycza, „Krajka”, „Biesiada” ze Strzeszkowic, Zespół Śpiewaczy z Wojcieszyna oraz gospodarze wydarzenia - Kapela i Zespół „Swojacy”. Szczególnymi gośćmi byli ks. prałat Jan Kiełbasa oraz Przewodniczący Rady Gminy Waldemar Wapiński. Licznie zgromadzona publiczność, w tym wielu mieszkańców Niedrzwicy Kościelnej, mogli ocenić efekty pracy warsztatowej. Na zakończenie odbyła się potańcówka i wspólna biesiada przygotowana przez członków zespołu

„Swojacy” oraz KGW „Janeczki”. Muzycy zadbali, aby uczestnicy mogli spalić kalorie w tańcu. Zabawa trwała do późnych godzin wieczornych. Jednym z celów Fundacji jest wspieranie działalności zespołu śpiewaczego „Swojacy” oraz kapeli. Dzięki projektowi członkowie zespołu oraz osoby uczestniczące w warsztatach nabyli nowe umiejętności, a także (mamy nadzieję) miło i aktywnie spędzili czas śpiewając i tańcząc. Duże wsparcie w naszych działaniach dała nam OSP z Niedrzwicy Kościelnej, Kółko Rolnicze z Niedrzwicy Kościelnej, udzielając sali na warsztaty, jak również pracownicy GOKSiR (w sprawach organizacyjnych dotyczących projektu, opracowaniu plakatów informacyjnych, zaproszeń). Pani Wioletta Mazur z grupy FOTO Niedrzwica wykonała dla nas piękne fotografie. Dużym wsparciem dla nas była dotacja udzielona przez Bank Spółdzielczy w Niedrzwicy Dużej, pomoc ze strony GS w Niedrzwicy Dużej i sołectwa Niedrzwica Kościelna cz.II. Wszystkim, którzy aktywnie włączają się w przebieg projektu „Zaśpiewamy, zatańczymy na ludowo”, serdecznie dziękujemy.

Fundacja Kapela i Zespół „Swojacy”

Dotacja dla OSP Czólna

We wtorek 5 marca 2024 r. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął uchwałę w sprawie przyznania dotacji w otwartym konkursie ofert dla organizacji pozarządowych „Lubelskie wspiera OSP”. W ramach konkursu dotacje otrzymało 1211 jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa lubelskiego, w tym 6 z terenu Gminy Niedzwica Duża, między innymi OSP w Czólnach. Całkowita kwota dotacji wyniosła 60 000 zł. Jednostka OSP Czólna otrzymała 10 000 zł. Te także napawające optymizmem wyniki konkursu zostały ogłoszone na zebraniu sprawozdawczym jednostki. Dzięki przyznanej dotacji zakupiono ratowniczy sprzęt na potrzeby OSP Czólna – halligan, aparat napowietrzny, czujnik bezruchu.

Dziękujemy za możliwość doposażenia naszej jednostki.

Małgorzata Sapińska OSP Czólna

aparat napowietrzny

halligan

czujnik bezruchu

Jesienne spotkanie integracyjne w Strzeszkowicach

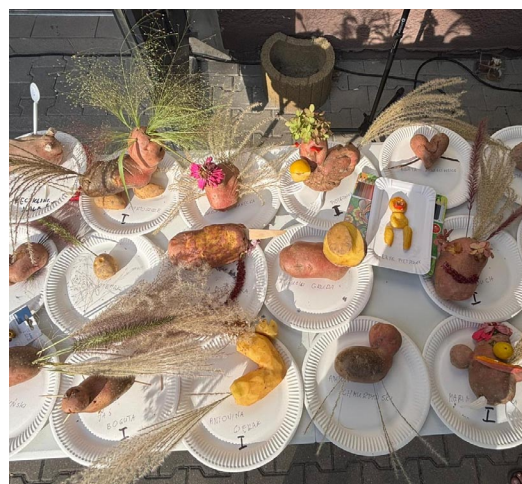
Za nami obchody „Święta piezonego ziemniaka” zorganizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich i druhowi OSP ze Strzeszkowic. Spotkanie, które odbyło się 22 września, oprawione w przepiękną, jesienną aurę, zgromadziło licznie naszą społeczność oraz mieszkańców okolicznych miejscowości. Naszym zdaniem, tego rodzaju wydarzenia mają ogromne znaczenie dla budowania pozytywnej atmosfery wśród mieszkańców gminy, przyczyniają się do integracji i promocji naszej miejscowości.

Podczas imprezy zaprezentowały się zespoły ludowe „Prosto z pola” i „Biesiada” oraz zespół tańca nowoczesnego „Petarda”. Wystąpiły także dzieci z naszej szkoły. Każdy znalazł coś dla siebie – dla dzieci zorganizowano kolorowy dmuchaniec, a dorośli mogli pobiesiadować i potańczyć przy wspaniałej muzyce.

Na suto zastawionych stołach królowały potrawy z ziemniaków, bigos i ciasta własnego wypieku. Nie zabrakło też tradycyjnego pieczenia ziemniaków w ognisku, licznych konkursów i zabaw integracyjnych.

Serdecznie dziękujemy za wsparcie tego przedsięwzięcia wszystkim darczyńcom i sponsorom, a tym, którzy zaszczytili nas swoją obecnością dziękujemy za wspólną zabawę. Państwa liczna obecność i ciepłe słowa kierowane pod naszym adresem dają nam siłę i motywują do podejmowania kolejnych wyzwań. Do zobaczenia na kolejnym spotkaniu!

*G. Olszak i M. Pawełczak
KGW Strzeszkowice*

Wójt Gminy Niedzwica Duża, Fundacja Młyn Grodzkiego
oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej
serdecznie zapraszają na

NIEDRZWICKI DZIEŃ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ ŚWIĘTO PIECZONEGO ZIEMNIAKA

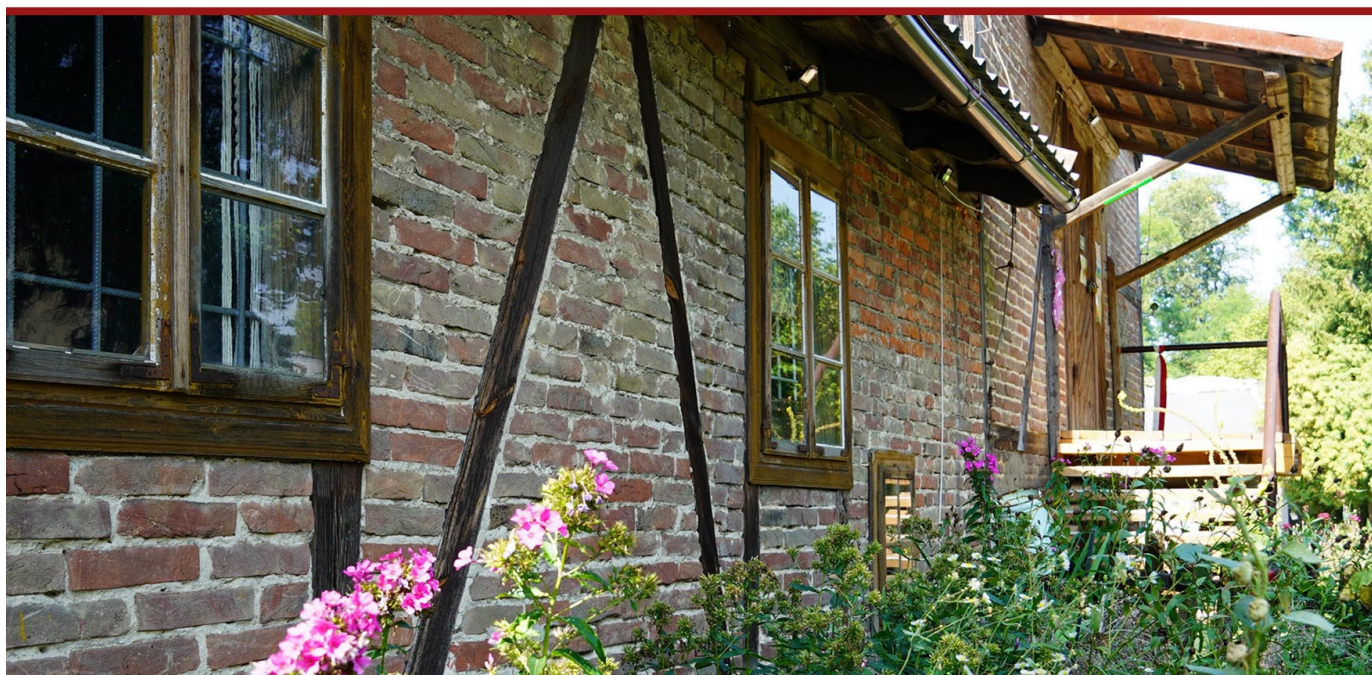
Wydarzenie odbędzie się dnia **6 października 2024 r. o godz. 15⁰⁰**
w siedzibie Fundacji Młyn Grodzkiego, przy ul. Parafialnej 9 w Niedzwicy Kościelnej

Program:

15⁰⁰ powitanie przez Wójta Gminy Niedzwica Duża Bartosza Dąbrowskiego

15¹⁵ - 20⁰⁰ prezentacja niedzwickich organizacji pozarządowych, biesiada, stoiska z tradycyjnymi potrawami, ogródek piwny, występy lokalnych zespołów oraz debiutujący na naszej scenie Duet Nie-Bo

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW

Projekt „Szkoła dostępna dla wszystkich”

Szkoła Podstawowa w Niedzwicy Dużej, od poprzedniego roku, bierze udział w projekcie „Szkoła dostępna dla wszystkich” - realizowanym przez Instytut Badań Edukacyjnych, UNICEF oraz Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z uczelniami i organizacjami pozarządowymi.

Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji nauczycieli specjalistów (pedagogów, psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów) w zakresie udzielania adekwatnego do potrzeb wsparcia dla wszystkich grup odbiorców (dzieci/uczniów, rodziców, nauczycieli).

Projekt dostarczy narzędzi pomocnych w prowadzeniu zajęć wychowawczo-specjalistycznych, w tym integracyjnych, zapewniających poczucie wspólnoty wśród dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów będących uchodźcami z Ukrainy oraz przyczyni się do budowania przyjaznego klimatu w klasie/szkole w ramach ochrony zdrowia psychicznego dzieci i uczniów.

Jako uczestnicy projektu będziemy wdrażali w praktyce nabywane umiejętności i wiedzę oraz dokumentowali przeprowadzone interwencje, czyli oddziaływania edukacyjno-specjalistyczne wobec uczniów i rodziców oraz zespołu innych nauczycieli naszej szkoły. Szkolenie nauczycieli specjalistów będzie prowadzone w nowoczesnej formie obejmującej e-learning, konsultacje, doradztwo i superwizje bieżącej pracy z uczniami, co będzie sprzyjało poszerzeniu kompetencji

i wdrożeniu do praktyki strategii oddziaływania zapewniających dostępność edukacji dla wszystkich uczniów. Kluczowe założenia i cele projektu to: Tworzenie inkluzyjnego środowiska szkolnego, wsparcie dla dzieci z trudnościami w nauce i integracji społecznej, podniesienie kompetencji nauczycieli, wsparcie psychologiczne i emocjonalne.

Jakie są korzyści udziału w tym projekcie? Jest to m.in.:

- podniesienie kompetencji kadr w zakresie udzielania wsparcia edukacyjno- specjalistycznego;
- uczestnictwo w nowatorskich badaniach, których celem jest zbudowanie katalogu skutecznych praktyk edukacji włączającej potwierdzonych naukowo;
- udział w międzynarodowym projekcie realizowanym przez UNICEF, IBE i MEiN;
- certyfikat „Dostępnej szkoły” UNICEF.

Efekty projektu:

Dzięki projektowi "Szkoła dostępna dla wszystkich", realizowanemu przez UNICEF, zwiększa się liczba dzieci, które mają dostęp do edukacji w pełni dostosowanej do ich potrzeb. Szkoły stają się miejscem, gdzie każde dziecko może się rozwijać, uczyć i być częścią społeczności, co przyczynia się do budowania bardziej sprawiedliwego i równego społeczeństwa.

*Liderzy projektu:
Agnieszka Mędraś
Dorota Rusek*

Ziemia skrywa skarby

W niedzielę 22 września grupa 15 uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Sobieszczanach udała się do Czółen, by wspólnie z członkami Stowarzyszenia Eksploracyjnego „Odkrywcy Niedzwicy”, zbadać jakie relikty przeszłości kryją tamtejsze pola. Panowie ze Stowarzyszenia po raz pierwszy pracowali z tak dużą grupą młodzieży w terenie, niemniej w roli instruktorów i opiekunów sprawdzili się celująco. Tej słonecznej niedzieli dowiedzieliśmy się, jak posługiwać się wykrywaczem metali, oraz tego jak wiele cierpliwości wymaga praca z tym urządzeniem. Czasem jednak cierpliwość bywa nagrodzona, bo niedzwicka ziemia skrywa skarby, chociażby w postaci monet z czasów zaborów czy z panowania ostatniego króla Polski, Stanisława Augusta Poniatow-

skiego, które tego dnia znaleźliśmy.

Dziękujemy Bartłomiejowi Wałachowskiemu oraz wszystkim członkom Stowarzyszenia Eksploracyjnego „Odkrywcy Niedzwicy” za piękną lekcję historii. Stowarzyszenie działa na terenie gminy Niedzwica Duża i jej okolic. Zachęcamy do obserwacji profilu facebookowego Stowarzyszenia, gdzie można zobaczyć jakie niesamowite rzeczy skrywa niedzwicka ziemia, ale także skontaktować się, gdyby ktoś z państwa znał jakąś ciekawą historię na temat przeszłości naszej gminy i okolic lub miejsca, mogącego skrywać pamiątki minionych czasów.

*Bartłomiej Bednarz
Szkoła Podstawowa w Sobieszczanach*

Przegląd „Artystyczna Jesień” w Załuczu

Już po raz kolejny ta radosna impreza zagości w murach naszego Ośrodka. W jesiennej scenerii - 24 października - wśród kolorowych liści, pachnących owoców i jesiennych kwiatów, artyści z placówek specjalnych i szkół masowych, w duchu dobrej zabawy i integracji będą mieć okazję pochwalić się swoim talentem: wokalnym, teatralnym i plastycznym.

Głównym celem przeglądu jest promocja różnorodnej działalności artystycznej w środowisku osób niepełnosprawnych oraz inspirowanie uczniów i nauczycieli do podejmowania nowych wyzwań związanych

z własnymi zainteresowaniami, pobudzanie aktywności i wrażliwości twórczej, budzenie zainteresowania środowiska lokalnego możliwościami osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Uroczystość organizowana jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Specjalnej Troski w Załuczu "Daszek" we współpracy z SOSW w Załuczu, a sam projekt współfinansowany jest ze środków Powiatu Lubelskiego.

SOSW z Załuczu

KS Niedrzwica zwycięża w turnieju oldbojów we Frampolu

Ostatniego dnia sierpnia oldboje KS Niedrzwica wzięli udział w Letnim Turnieju Piłki Nożnej SPARTA CUP 2024. W zawodach grały także drużyny RWKS Sparta Biłgoraj, Oldboys Nisko, Włóknierz Frampol, Huragan Pniówno. Nasi zawodnicy wygrali 3 mecze, jeden zremisowali, dzięki czemu mogli cieszyć się z kolejnego - po Turnieju Papieskim - sukcesu w ostatnim czasie! Dodatkowo organizatorzy wybrali Tomasza Kurę na najlepszego gracza turnieju. Po zawodach prezes KS Niedrzwica Marcin Rutkowski wręczył list gratulacyjny na ręce prezesa Sparty z okazji 20-lecia działalności klubu z Biłgoraja.

Jan Kucharzewski wygrywa pierwszy od 4 lat turniej Getbola

18 sierpnia na boisku przy ul. Parafialnej w Niedrzwicy Kościelnej odbył się organizowany przez Stowarzyszenie KS Niedrzwica turniej Getbola (piłka nożna 1 na 1).

Do zawodów zgłosiło się 10 śmiazków, którzy zostali rozlosowani na dwie grupy, gdzie rywalizowali systemem 'każdy z każdym'. Rozgrywki były bardzo intensywne, a pogoda tego dnia także nie rozpieszczała - najpierw wysoka temperatura, a później oberwanie chmury. Kto choć raz próbował tej dyscypliny sportu ten wie, że poza umiejętnościami technicznymi, kondycja fizyczna ma tutaj także spore znaczenie.

W rywalizacji nie miał sobie równych Jan Kucharzewski, który wygrał zdecydowanie. 2 miejsce zajął Rafał Samolej, a 3 Jarosław Cieślak! Tuż za podium uplasował się Daniel Kulikowski.

Polecamy Getbola jako dyscyplinę wbrew pozorom intensywną i chyba jedną z bezpieczniejszych - gra jest w zasadzie bezkontaktowa.

Turniej miał za zadanie popularyzację tej odmiany piłki nożnej, a także był okazją do integracji uczestników.

Dla zawodników i obserwatorów przygotowano

były kiełbaski z grilla. Zwycięzcom drobne nagrody wręczył prezes KS Niedrzwica Marcin Rutkowski.

Zawodnicy wyrazili chęć ponownego uczestnictwa w przyszłym roku lub nawet szybciej w okresie zimowym na hali.

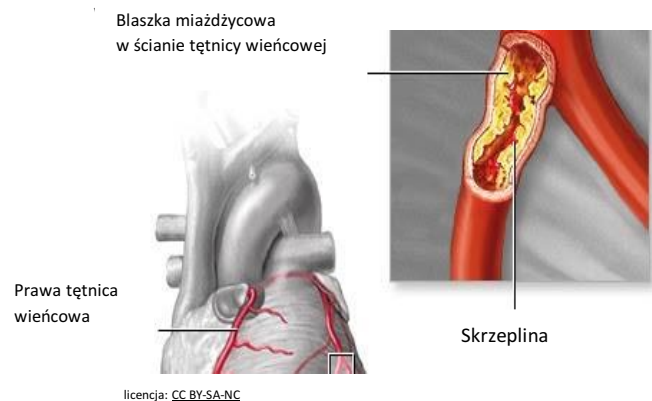

Strona dla zdrowia „Co warto wiedzieć o miażdżycy”

Miażdżycy to przewlekła choroba tętnic, która polega na powstawaniu blaszek miażdżycowych, czyli zmian w ścianie naczynia. Blaszką tą powoduje zwężenie światła tętnicy. Głównym budulcem zmiany miażdżycowej jest cholesterol, który odkłada się na ścianie tętnicy doprowadzając do zmian w przepływie krwi przez naczynie krwionośne. Zaburzony przepływ sprzyja tworzeniu się skrzeplin (zakrzepów) w świetle naczynia, co może całkowicie zamknąć przepływ przez tętnicę dotkniętą omawianą chorobą.

W wyniku istniejącej przeszkody pod postacią blaszki miażdżycowej zaburzony zostaje przepływ. Efektem tego jest niedokrwienie, czyli tętnice nie są w stanie dostarczyć wystarczającej ilości krwi bogatej w substancje odżywcze i tlenu do komórek, narządów naszego organizmu.

Miażdżycy może dotyczyć różnych tętnic, z tego powodu objawy będą zależne od miejsca w którym dopływ krwi jest utrudniony np. tętnice mózgowe, tętnice wieńcowe, tętnice kończyn dolnych czy tętnice szyjne. Poniżej grafika obrazująca zmiany w tętnicach wieńcowych.

Najczęściej kojarzymy zmiany miażdżycowe z tętnicami wieńcowymi (zaopatrują one serce w krew utlenowaną), w takim przypadku będziemy mówić o chorobie wieńcowej. Powstające złogi cholesterolu mogą doprowadzić do całkowitego zamknięcia światła w naczyniu wieńcowym, co skutkuje zawałem mięśnia sercowego. Objawy będą następujące:

ból w klatce piersiowej

ból promieniujący do szyi/ żuchwy/ lewego barku/ lewego ramienia

ból w górnej części brzucha

ból wywołany przez wysiłek, stres, emocje

Tak jak wspomniałam wcześniej miażdżycy może dotyczyć także tętnic zaopatrujących mózg (np. tętnic szyjnych), co w najgorszym przypadku może doprowadzić do udaru niedokrwinnego. Miażdżycy tętnic zaopatrujących mózg oznacza, że w miarę rozwoju choroby komórki mózgu nie otrzymują wystarczającej ilości krwi (w tym tlenu i substancji odżywczych). Przebieg tego zwężenia może być objawowy lub bezobjawowy. Objawowe zwężenie oznacza, że w ciągu 6 ostatnich miesięcy chory zaobserwował:

zaburzenia ruchowe (niedowład, zaburzenia czucia)

zaburzenia mowy

szumy uszne

zawroty głowy

zaburzenia widzenia

nagła utrata równowagi

problemy z rozumieniem mowy

nagły silny ból głowy

Co ciekawe, zmiany miażdżycowe mogą pojawiać się już na etapie dzieciństwa, jednak objawy najczęściej można zaobserwować u osób między 50. a 60. rokiem życia. Warto zaznaczyć, że tempo rozwoju miażdżycy różni się u poszczególnych osób. W przeszłości miażdżycy kojarzona była głównie z płcią męską, obecnie coraz częściej diagnozuje się ją u kobiet oraz młodszych osób. Szacuje się, że rocznie z powodu miażdżycy i jej zmian w narządach w Polsce umiera około 60 tysięcy osób.

Dziękuję za uwagę
Agata Sobczak

Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy i Sympatycy Gminnej Biblioteki Publicznej w Niedzwicy Dużej!

Z dniem 1 września 2024 roku otrzymałam powołanie na stanowisko dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Niedzwicy Dużej. Funkcję będę pełnił przez najbliższe trzy lata, dlatego chcę Państwu o sobie krótko opowiedzieć. Jestem bibliotekarką z pasji i wykształcenia – ukończyłam studia magisterskie na kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa. Przez 11 lat byłam związana zawodowo z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Uważam, że książki są dobre na wszystko i powinny być dostępne dla każdego. Wierzę, że czytanie zmienia życie, ponieważ sama tego doświadczyłam. Prywatnie jestem dobrze zorganizowaną mamą, kobietą z maszyną - do szycia.

Zapraszam Państwa do bibliotek na terenie gminy: do Niedzwicy Dużej, do Niedzwicy Kościelnej, do Krężnicy Jarej oraz Strzeszkowic. Nasze biblioteki to miejsca otwarte i przyjazne dla odwiedzających w każdym wieku. Każda z filii ma swój unikalny charakter, dzięki temu że współtworzą je Czytelnicy, a bibliotekarki swoją wiedzę i doświadczenie realizują z najwyższą starannością. Zapewniam, że cyklicznie realizowane przez nie przedsięwzięcia nadal będą kontynuowane, a wkrótce zaprosimy wszystkich do udziału w nowych akcjach przygotowywanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Niedzwicy Dużej.

Zachęcam do kontaktu, chętnie dowiem się, jakiej biblioteki potrzebują mieszkańcy naszej Gminy. Swoje pytania, propozycje proszę kierować na adres: dyrektor@biblioteka.niedzwicaduza.pl.

Jeden z pisarzy, Terry Pratchett, napisał: „Ludzie wierzą, że to oni wpływają na opowieści. Tymczasem jest odwrotnie”. Zatem zapraszam do nas po opowieści, które wpływają na nasze życie.

*Magdalena Morek
dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej
w Niedzwicy Dużej*

Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej

www.biblioteka.niedzwicaduza.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej

ul. Kraśnicka 53
tel. 81 517 53 17

poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 10.00 - 18.00
środa 8.00 - 16.00
I oraz III sobota miesiąca 10.00 - 14.00

Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej Filia w Niedzwicy Kościelnej

ul. Krakowska 91
tel. 81 511 60 05

poniedziałek, piątek 9.00 - 17.00
wtorek, czwartek 9.00 - 16.00

Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej Filia w Strzeszkowicach Dużych

Strzeszkowice Duże 281
tel. 81 511 82 49

od poniedziałku do czwartku 9.00 - 17.00

Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej Filia w Krężnicy Jarej

Krężnica Jara 330
tel. 81 511 91 93

od poniedziałku do czwartku 9.00 - 17.00
piątek 8.00 - 16.00

Zapraszamy po książki na jesienne wieczory!

Jeśli przychodzi mi coś z trudem opuszczać, to bibliotekę. Bez książek na świecie popadłbym już dawno w zwątpienie.

Artur Schopenhauer

Jesienne książkowe nowości w bibliotece w Niedzwicy Kościelnej

Za oknami nieco chłodniej, a wieczory robią się coraz dłuższe. Warto zatem odwiedzić bibliotekę i wybrać dla siebie interesującą książkę. Wśród ostatnio zakupionych nowości każdy znajdzie coś dla siebie. Nie zabraknie nowych tytułów lubianych i cenionych autorów, jak również kontynuacji bestsellerowych serii.

Powieść historyczna:

Wilczyce Lucyny Olejniczak to czwarta część średnio-wiecznej sagi, w której wydarzenia historyczne przeplatają się z fabułą powieści napisanej barwnym i pięknym językiem.

Aquila Antoniego Chrzostowskiego przenosi czytelnika w burzliwe czasy Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Izabela i sześć zaginionych koron Krzysztofa P. Czyżewskiego to pierwszy tom fascynującej sagi historycznej ukazującej rodzinę Czartoryskich na tle XVIII-wiecznej Polski.

Córki botanika. Bliźniaczki Urszuli Gajdowskiej to dwutomowa, romantyczna powieść rozgrywająca się na początku XIX w. pełna ekscytujących przygód i znakomitego humoru.

Do końca moich dni Anny Rybakiewicz to poruszająca opowieść o cierpieniu i strachu, ale także o nieustającej nadziei i wierze w lepsze jutro.

Zranione serca Urszuli Gajdowskiej to kolejna powieść autorki świetnego cyklu *Dworek nad Biebrzą*. Pisarka po raz kolejny udowadnia, że wartka akcja, ciekawi bohaterowie i rodzinna tajemnica to przepis na świetną powieść.

Literatura obyczajowa, romans:

Cykl warmiński Wioletty Sawickiej (*Kłątwa Langerów, Ocali nas miłość, Nasze drzewa są jeszcze młode*) to pasjonująca wędrówka przez burzliwe i kręte ścieżki historii, ukazująca wolę przetrwania i siłę miłości.

Opowieść błękitnego jeziora Doroty Gąsiorowskiej

to tajemnicza historia o sile legendy, która zmieniła życie wielu osób, wyznaczając kierunek ich wyborów.

Agnieszka Krawczyk w swojej najnowszej sadze (*Ogród sekretów i zdrad, Kolekcja straconych chwil, Wśród burz*) przenosi czytelnika w realia dwudziestolecia międzywojennego, ukazując zawile losy rodu Korsakowskich. Intrygi, namiętności i przepych to tylko namiastka tego, co czeka każdego, kto zechce sięgnąć po tę powieść.

Ulotny zapach czereśni Magdaleny Witkiewicz to ciepła i wzruszająca opowieść o uczuciach ulotnych jak zapach i marzeniach, które często się spełniają.

Kwiatowy dwór to kolejna część *Sagi dworskiej* Krystyny Mirek.

Kryminał, sensacja, thriller:

Terry Hayes powrócił z nową powieścią pt. *Rok szarańczy*. To prawdziwa uczta czytelnicza. Świetna narracja, genialnie poprowadzona fabuła oraz fikcja literacka, która staje się dla czytelnika prawdziwa i realna, to wyznaczniki powieści.

Karkonoska seria kryminalna Sławomira Gortycha, składająca się z trzech tytułów: *Schronisko, które przestało istnieć, Schronisko, które przetrwało* i *Schronisko, które spowijał mrok* to tajemniczy i wciągający literacki debiut, rozgrywający się na górskich szlakach, w którym kryminał miesza się z historią.

Zapraszam także po czwarty tom serii Kuźmińskich pt. *Mara* z cyklu: *Anna Serafin, Sebastian Strzygoń* oraz kolejną kryminalną powieść Piotra Kościelnego pt. *Tranzyt*.

To tylko niewielka część nowości dostępnych w bibliotece, zapraszam wszystkich do odwiedzin. Ściągawka z godzinami otwarcia znajduje się w ramce obok na str. 16.

Agnieszka Całka

Narodowe Czytanie 2024 w Bibliotece

Narodowe Czytanie to coroczna akcja promująca czytelnictwo, która polega na wspólnym, performatywnym czytaniu wybranego dzieła. To także szczególne wydarzenie, które nie tylko promuje znajomość literatury polskiej, ale również wzmacnia lokalny patriotyzm i poczucie więzi ze społecznością lokalną.

To już 13 odsłona akcji zainicjowanej w 2012 r. wspólną lekturą *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. W tym roku lekturą było emigracyjne dzieło Juliusza Słowackiego „Kordian”. Wielki dramat romantyczny, który pozostaje do dziś jednym z najczęściej interpretowanych i dyskutowanych dzieł polskiej literatury, a jego symbolika ma szczególne znaczenie, kiedy wolność narodu stanowi wartość nadrzędną w niespokojnych i nieprzewidywalnych czasach.

W dniu 7 września 2024 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Niedzwicy Dużej po raz kolejny zaprosiła Czytelników i Sympatyków w swoje progi, aby także włączyli się do akcji „Narodowego Czytania”. Serdecznie

dziękujemy wiernym Czytelnikom i fanom literatury wszystkich pokoleń oraz bibliotekarzom za udział w akcji.

Do zobaczenia i usłyszenia za rok – z dziełami Jana Kochanowskiego.

Malownicze pożegnanie lata

W ostatni dzień astronomicznego lata miał miejsce wernisaż wystawy malarstwa olejnego dwóch niedzwickich malarek: Haliny Antoń i Teresy Dziekanowskiej. Obie panie uczęszczają na warsztaty malarskie w GOKSiR, prowadzone przez naszą rodzimą artystkę Honoratę Świdorską. 21 września 2024 r., na ścianach wnętrz dworca PKP w Niedzwicy Dużej, pojawiły się kwiaty, pejzaże, portrety i martwa natura. A wszystko to w najpiękniejszych paletach barwnych.

W artystyczną atmosferę wprowadził gości występ Doroty Sochy, która rozwija talent wokalny w Niepublicznym Ognisku Muzycznym „Akademia Talentów” pod kierunkiem Katarzyny Wisińskiej. Repertuar nawiązał do potrzeby odkrywania w sobie pasji, czemu wyraz dały słowa „Choć, pomaluj mój świat” oraz „Nie bój się chcieć”, gdyż w przypadku potrzeby kreatywności w sztuce należy poczuć chęć tworzenia i nie bać się stworzyć „kolorowego okna” z piosenki zespołu 2+1.

Tuż przed rozpoczęciem wernisażu, w otoczeniu malarstwa, nasza niedzwicka poetka Zofia Grudzień oddała się lirycznemu natchnieniu. Oto fragment wiersza zatytułowanego „Malowane by przetrwało”:

*„Przechować na dłużej to, co tak nietrwałe
Co pamięć wyciera niewidzialną gumką
A serce wykrzyzczeć chce zapamiętałe
Śpiewać kolorami jak stępową dumkę.”*

Cały utwór można przeczytać na profilu Facebookowym Zofii Grudzień, do czego serdecznie Was zachęcamy.

Żeby powiedzieć więcej o malarstwie Haliny i Teresy, można przytoczyć słowa Honoraty Świdorskiej: **Teresa Dziekanowska** - uczestniczka warsztatów malarskich od 2009 roku. Motyw przewodni jej prac, związany z naturą i jej ulotnością, to piękne odzwierciedlenie zarówno estetyki, jak i głębszych refleksji nad naszym miejscem w świecie. Maluje motywy roślinne, kwiaty, postacie aniołów i świętych, jak również pejzaże. Imponująca jest precyzja, z jaką operuje pędzlem. Widać wyraźnie, że ma pełną kontrolę nad techniką, ale jednocześnie jej prace nie tracą na spontaniczności i emocjonalności. Użycie światła i cienia, jak również subtelne przejścia kolorystyczne, świadczą o głębokim zrozumieniu natury malarstwa.

Halina Antoń - uczestniczy w warsztatach od 2022 roku. Maluje głównie postacie kobiet ale też kwiaty i pejzaże. Każdy obraz to nie tylko kompozycja kolorów i kształtów, ale przede wszystkim emocje. Artystka zdaje się wprowadzać nas w głąb swoich myśli, dzieląc się z widzem zarówno momentami pełnymi spokoju, jak i tymi bardziej burzliwymi. Prace te są nie tylko do oglądania, ale do przeżywania – każde spojrzenie odsłania kolejną warstwę emocjonalną. Jej obrazy wywołują skrajne emocje – od melancholii po radość – co świadczy o niezwykłej umiejętności przekazywania uczuć za pomocą farb i płótna.

To, co widzimy w obrazach Haliny i Teresy, to efekt lat pracy, pasji i nieustannego poszukiwania. Ta wystawa jest nie tylko sukcesem artystycznym, ale także dowodem na to, że sztuka wciąż ma moc, by dotykać najgłębszych zakątków naszej duszy. Teresa i Halina udowadniają, że malarstwo może być mostem między naszymi emocjami a światem zewnętrznym.

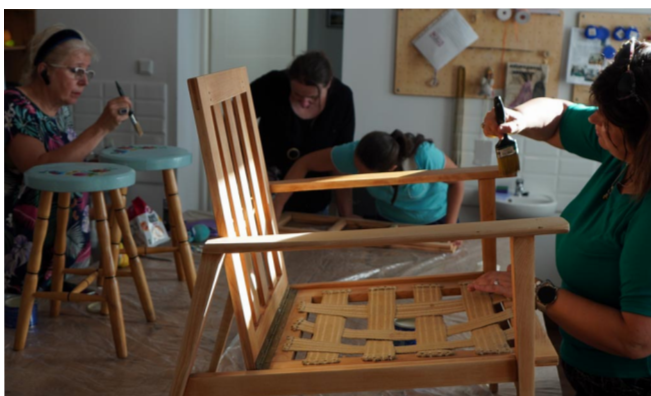
Teraz, gdy nadeszły pierwsze dni jesieni, wkroczyliśmy w najbardziej malowniczy czas w polskiej przyrodzie i jeszcze bardziej doceniamy walory estetyczne, jakie prezentuje nam natura. Tym bardziej czekamy na kolejne wernisaże prezentujące dorobek naszych wspaniałych rodzimych malarek.

Warsztaty malarskie w GOKSiR odbywają się w każdy wtorek w godzinach 17:00 – 22:00. Zapraszamy!

Ze złomowiska na salony

Nadmiar takich samych przedmiotów dostępnych w sklepach powoduje, że człowiek chciałby mieć coś wyjątkowego. Coś wyjątkowego można stworzyć – w ramach ochrony środowiska – na przykład z rzeczy, które nie spełniają już swoich funkcji. Właśnie taki był zamysł warsztatów „Metalomania”, które przeprowadzone zostały już po raz drugi w Pracowni Orange w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej (pierwsza edycja miała miejsce w 2022 roku).

„Metalomania” ma na celu rozwój wiedzy w zakresie ekologii i jest oparta o zasady DIY, czyli „zrób to sam”. Tym razem koncepcja wzbogacona została o renowację przedmiotów drewnianych i właśnie od tych warsztatów rozpoczęliśmy realizację projektu. W sierpniu uczestniczki warsztatów spotykały się przy odnawianiu mebli. Wspólna praca, pod okiem instruktorki – Agnieszki Szkutnickiej, stała się motywacją i inspiracją, aby z przedmiotów nadgryzionych zębem czasu (i grupy korników) stworzyć coś zupełnie nowego.

Nie inaczej było podczas warsztatów z metaloplastyki, prowadzonych we wrześniu przez Tomasza Wiechnika. Korników w metalu nie znaleziono, ale rdza też daje się we znaki. Część uczestniczek miała gotową koncepcję pracy i z tą koncepcją poszukiwała materiałów na złomowisku. Inne właśnie tam znalazły pomysł na dzieło, które stworzą.

29 września oficjalnie zakończyliśmy projekt wystawą prac powstałych podczas zajęć. Wernisaż był okazją do rozmowy z uczestniczkami: Hanną Basoń, Magdaleną i Leną Król, Wiolettą Mazur, Urszulą Piwowarską i Ewą Sprawką. To właśnie ich dzieła mogliśmy podziwiać na wystawie.

Wydarzenie uświetnił występ Amelii Juszeki. Grając na gitarze elektrycznej utwór „I Trolskog Faren Vild” zespołu ULVER stworzyła niesamowity, metalowy nastrój.

Dziękujemy Zuzannie Kurzynie za wykonanie zdjęć podczas wernisażu.

Dziękujemy firmie Bartoszcze Recykling Sp. J. za udostępnienie materiałów na warsztaty.

Dziękujemy instruktorom i wszystkim uczestnikom „Metalomanii” za zaangażowanie, kreatywność i wspaniałą atmosferę.

Projekt „Metalomania – II edycja” był realizowany w ramach Programu Pracownie Orange.

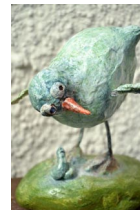
Multikulti rękodzielnicze

Klub "Papieromania" oraz warsztaty rękodzielnicze łączą się i tworzą "Multikulti rękodzielnicze".

Zapraszamy na piątkowe wieczory twórcze do GOKSiR. Każdy, kto chciałby zacząć lub kontynuować przygodę z rękodzielnictwem powinien przyjść do nas, aby wspólnie spędzić czas. Spotkania będą interdyscyplinarne. Równorzędność i równoczesność technik twórczych. Zajęcia z scrapbookingu, biżuteryjne, witrażowe, dziergane szydełkiem i drutem, haftowanie igłą... Wszystko ma działać się w tym samym czasie, dzięki temu będzie można podpatrzeć i zainteresować się, a nawet spróbować czegoś nowego. Niektóre narzędzia będą dostępne na miejscu, a inne trzeba będzie przynieść ze sobą (o czym wcześniej będziemy informować). Zajęcia są bezpłatne, ale koszt materiałów trzeba pokryć we własnym zakresie. Odbywać się będą w budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej 6 w Pracowni Orange. **Zapraszamy już 4 października od 16.00.** Można przyjść ze swoim pomysłem.

Poniżej przedstawiamy grafik zaplanowanych warsztatów tematycznych, do których można dołączyć lub robić swoje:

- 11.10.24 - "Ptaszydło powertex" - koszt 50 zł
- 18.10.24 - "Baba na notatki" - koszt 50 zł
- 08.11.24 - "Powertex postać" (do wyboru: Maryjka na desce, anioł na desce, anioł stojący na butelce) - koszt 90 zł
- 15.11.24 - "Anielski efekt bursztynu" - koszt 80 zł

Ceny są podane dla osób, które chcą mieć skompletowany zestaw materiałów na dany warsztat. Można też przyjść z własnymi materiałami i narzędziami po konsultacji z prowadzącym zajęcia.

*Elżbieta Dudzińska
Gminny Ośrodek Kultury,
Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej*

Gala „Gra koloru i wzoru”

W grudniu po południu odbędzie się kolejny pokaz mody, zainicjowany przez Kawiarenkę Szyciową. Tym razem pod tytułem „Gra koloru i wzoru”. Żeby uporządkować występ, nasze kreacje umieściliśmy w czterech porach roku. Dodatkowo na ścianach zawisną fotografie inspirowane tytułem tegorocznej Gali. Zapraszamy serdecznie na to wydarzenie - 8 grudnia 2024 r., godz. 18.00, sala widowiskowa GOKSiR.

Zapraszamy również do dołączenia do Kawiarenki Szyciowej, której spotkania odbywają się w każdy czwartek od godz. 14.00 do 20.00 w budynku dworca PKP przy ul. Kolejowej 6 w Niedzwicy Dużej.

„Lubelska Piramida – spotkania z Magdaleną Gąbką”

Magdalena Gąbka pochodzi z Bychawy, jest pedagogiem-terapeutą oraz alpinistką. Wspinaczka górską to jej wielka pasja. Pani Magdalena ma szansę zostać pierwszą kobietą z Lubelszczyzny, która zdobędzie Koronę Ziemi, czyli najwyższe wierzchołki na każdym kontynencie i jest już w połowie drogi do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej włączył się w realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Lubelska Piramida – spotkania z Magdaleną Gąbką”. W ramach tej akcji zaplanowano wyprawę pani Magdaleny na Piramidę Carstensz w Nowej Gwinei, najwyższy szczyt Australii i Oceanii (4884 m n.p.m.).

Początkowo wyprawa miała odbyć się w marcu, ale z powodu sytuacji politycznej w Indonezji wstrzy-

mano tymczasowo wydawanie pozwoleń na wspinaczkę i ekspedycja została przełożona na jesień: 25 września – 9 października 2024. Po zakończonej wyprawie odbędzie się cykl spotkań, podczas których alpinistka opowie o zdobywaniu góry oraz zaprezentuje zdjęcia i filmy. Spotkania organizowane będą w październiku i listopadzie, w szkołach, bibliotekach i domach kultury na terenie województwa lubelskiego. W GOKSiR, 15 listopada, odbędzie się wystawa zdjęć z wypraw, w których uczestniczyła pani Magdalena Gąbka. Więcej informacji na ten temat wkrótce na stronie www.goksir.niedzwicaduza.pl oraz na profilu GOKSiR na FB.

Partnerem Honorowym Wydarzenia jest Województwo Lubelskie.

Lubelskie
Smakuj życie!

„Lubelska Piramida –
spotkania z Magdaleną Gąbką”
wyprawa na Piramidę Carstensz w Nowej Gwinei

„Wybór. 1989”

Do Narodowego Święta Niepodległości jest jeszcze trochę czasu, ale już teraz zapraszamy państwa na Wieczornicę Patriotyczną, ramach której przedstawimy widowisko pt. " Wybór. 1989". Jego scenariusz powstał z myślą o 35. rocznicy pierwszych wolnych wyborów po II wojnie światowej - rocznicy obalenia komunizmu. Anna i Michał - główni bohaterowie spektaklu - muszą podjąć trudne decyzje dotyczące dalszych losów Polski, ale i ich własnej wizji przyszłości. Niestety, w plany młodych studentów historii brutalnie wkracza Historia - stan wojenny i jego konsekwencje. Co ostatecznie zwycięży: uczciwość czy chęć "ustawienia się" w życiu?

Spektakl będzie wystawiany dwa razy:
10 i 11 listopada o godz. 16.00 w sali widowiskowej GOKSiR.

Wydarzenie organizowane jest przez Szkołę Podstawową im. Bohaterów 7. Kołobrzeskiego Pułku Piechoty w Niedrzwicy Dużej oraz GOKSiR.

Wstęp wolny.
Zapraszamy!

Patriotyczny bieg charytatywny „Biegnij dla Kingi i Weroniki”

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej (GOKSiR) zaprasza do udziału w Patriotycznym Biegu Charytatywnym dla Kingi Bartoszcze i Weroniki Przybycień. Bieg odbędzie się w poniedziałek 11 listopada 2024 r., start o godz. 14.00 spod Cmentarza Wojennego z I Wojny Światowej przy ul. Przemysłowej w Niedrzwicy Dużej. Pobiegniemy trasą o dystansie 5,5 km ulicami: Przemysłową, Za Torami, Gruntową, Cichą, Tomaszówka, Za Torami i powrót do miejsca startu. Wpisowe w wysokości 20 zł przyjmowane będzie od uczestników biegu na starcie od godziny 13:30. Wyznaczoną trasę można przebiec, przemaszerować, przespacerować albo przejechać rowerem. Nad bezpieczeństwem biegu czuwać będzie Ochotnicza Straż Pożarna. Wszystkie pieniądze zebrane podczas biegu przeznaczone zostaną na pokrycie kosztów rehabilitacji Weroniki i Kingi.

Kiermasz Bożonarodzeniowy

Tegoroczny Kiermasz Bożonarodzeniowy w GOKSiR odbędzie się w niedzielę 15 grudnia w godz. 9:00 – 13:30. Wydarzenie to organizowane jest od roku 2000. Jego celem jest kultywowanie tradycji związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia, podtrzymywanie i rozwój artystycznej twórczości rękodzielniczej z terenu naszej gminy, budowanie więzi wewnątrz lokalnej społeczności oraz umożliwienie twórcom sprzedaży

ich wyrobów rękodzielniczych. Będzie to więc okazja do zakupu stroików bożonarodzeniowych, ozdób choinkowych, upominków świątecznych i pysznych wypieków. A na scenie sali widowiskowej GOKSiR zobaczymy program artystyczny, który pozwoli nam poczuć atmosferę Świąt Bożego Narodzenia. Zapraszamy!

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej, ul. Lubelska 10, 24-220 Niedrzwica Duża, tel. 81 517-51-59, 660-410-578, e-mail: biuletyn.info@niedrzwicaduza.pl, www.goksir.niedrzwicaduza.pl

Skład i łamanie: GOKSiR

Druk i oprawa: Drukarnia Standruk, ul. Rapackiego 25, 20-150 Lublin, tel. 81 742-75-10, e-mail: info@standruk.com, www.standruk.com

Nakład: 2000 egzemplarzy

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz do zmiany ich tytułów.